

7^ο Γυμνάσιο Κερατσινίου
Σχολ. Έτος : 2015-16

**Μύθοι , προκαταλήψεις και
πραγματικότητα για τα
αδέσποτα και δεσποζόμενα ζώα
συντροφιάς, σε σχέση με την
υγεία**

Υπευθ. Προγράμματος
Σπηλιόπουλος Χαράλαμπος

ΖΩΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

Δεν είναι γνωστό ακριβώς, σε ποια χρονική στιγμή της ιστορίας του ανθρώπου εξημερώθηκαν ο σκύλος και η γάτα. Αρχαιολογικά ευρήματα όμως δείχνουν ότι η συμβιώνουν με τον άνθρωπο σαν κατοικίδια για χιλιάδες χρόνια.

ΟΡΙΣΜΟΙ

1. Ζώο συντροφιάς είναι κάθε ζώο, που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο, κυρίως μέσα στην κατοικία του, για λόγους ζωοφιλίας ή συντροφιάς.

2. Δεσποζόμενο ζώο συντροφιάς είναι κάθε μη άγριο ζώο, που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο, κυρίως μέσα στην κατοικία του, για λόγους ζωοφιλίας ή συντροφιάς και τελεί υπό την άμεση επίβλεψη και φροντίδα του ιδιοκτήτη, κατόχου, συνοδού ή φύλακα του.

Ως ζώα συντροφιάς θεωρούνται και οι σκύλοι, που χρησιμοποιούνται για το κυνήγι, τη φύλαξη ποιμνίων, τη φύλαξη χώρων, την παροχή βοήθειας και προστασίας ατόμων με ειδικές ανάγκες, καθώς και οι σκύλοι έρευνας και διάσωσης και οι σκύλοι που χρησιμοποιούνται από τις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας.

3. Αδέσποτο ζώο συντροφιάς είναι κάθε ζώο συντροφιάς, το οποίο είτε δεν έχει κατοικία είτε βρίσκεται έξω από τα όρια της κατοικίας του ιδιοκτήτη, του κατόχου, του συνοδού ή του φύλακα του και δεν τελεί υπό την άμεση επίβλεψη και τον έλεγχο τους. Οι κυνηγετικοί και σκύλοι φύλαξης ποιμνίων, καθώς και οι σκύλοι έρευνας και διάσωσης, κατά τη διάρκεια του κυνηγιού, της εκπαίδευσής τους, της φύλαξης του ποιμνίου, της έρευνας και της διάσωσης, δεν θεωρούνται αδέσποτα ζώα.

4. Επικίνδυνο ζώο συντροφιάς είναι το ζώο συντροφιάς, που εκδηλώνει **απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα, χωρίς να απειληθεί, προς τον άνθρωπο ή τα άλλα ζώα, καθώς και το ζώο που πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού νοσήματος, που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή στα άλλα ζώα και δεν θεραπεύεται.**»

5. Σοβαρό νόσημα είναι κάθε νόσημα άμεσου και υψηλού κινδύνου για την υγεία του ανθρώπου ή ζώου, του ίδιου ή άλλου είδους.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο σκύλος

Χιλιάδες χρόνια πριν και πολύ πριν ο άνθρωπος αρχίσει να οργανώνεται σε κοινωνίες με μόνιμο χώρο κατοικίας φαίνεται ότι ο σκύλος υπήρξε κοντά του σε μία στενή συμβιωτική σχέση αλληλεξάρτησης.

Βραχογραφίες 15.000 π.χ.

Τα αρχαιότερα λείψανα σκύλου έχουν ηλικία 14000 χρόνων, ενώ ορισμένοι ερευνητές πιθανολογούν ότι η εξημέρωση του σκύλου άρχισε πολύ παλαιότερα.

Με την οργάνωση κοινωνιών σε μόνιμους χώρους κατοικίας έχουμε αποδείξεις κοινής ταφής ανθρώπων και σκύλων .

6.500 π.χ.

Τώρα αποκτά την έννοια του κατοικίδιου ενώ η συμβίωση παρέχει και άλλες σχέσεις αλληλεξάρτησης εκτός της συνεργασίας στο κυνήγι. Το 3.000 πχ στην αρχαία Αίγυπτο έχουμε τις πρώτες αναφορές εκτροφής σκύλων από τους ιερείς , με γενεαλογικούς χάρτες αλλά μόνο για τους ευγενείς και τους βασιλιάδες με σκοπό το εκλεκτό σπορ της εποχής, το κυνήγι.

Ο σκύλος θεοποιείται , απεικονίζεται σε ταφικά ευρήματα των Φαραώ και διαχωρίζεται σε φυλές καθαρόαιμες που σώζονται ακόμα και στις μέρες μας .

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Αρχαία Ελλάδα από την μυθολογία ακόμη στον σκύλο αποδίδονται εξαιρετικές αρετές όπως η αφοσίωση και η πίστη (Άργος) , αλλά και δαιμονικές ιδιότητες (Κέρβερος) πλέον μπορεί να ανήκει σε όλους και όχι μόνο στους λίγους .

Κατά τον Πυθαγόρα «τα ζώα έχουν το προνόμιο να μοιράζονται μαζί μας το δικαίωμα στη ψυχή» έτσι καταλαβαίνουμε το πόσο περίοπτη θέση είχαν τα ζώα και ειδικότερα τα σκυλιά στην αρχαία Ελλάδα. Ο σκύλος απεικονίστηκε σε αγγεία και σε γλυπτά, αναφέρθηκε σε κωμωδία του Αριστοφάνη και σε εγχειρίδια κυνηγιού, υπήρξε έμπνευση για τη δημιουργία φιλοσοφικής σχολής, χρησιμοποιήθηκε ως σύντροφος, πολεμιστής, για κυνήγι, συνδαιτυμόνας στα γεύματα ενώ πολλές φορές ακολούθησε το κύριο του ακόμα και στο θάνατο.

Σύμφωνα με την μυθολογία ο κύν (σκύλος) είναι δημιούργημα του θεού Ήφαιστου. Ο θεός Απόλλων εξημέρωσε τον σκύλο και τον δώρισε στην αδερφή του Θεά Άρτεμις, για να την συντροφεύει στο κυνήγι . **Ένας άλλος μύθος αναφέρει τον σκύλο Κέρβερο, ο οποίος φύλαγε τον Άδη. Ο σκύλος αυτός με τα 3 κεφάλια, νικήθηκε από τον Ηρακλή (12ος άθλος) και τον παρουσίασε στον Ευρυσθέα. Ο εγγονός του Αχιλλέα , Μολοσσός, έκλεψε τον Κέρβερο και αναπαρήγαγε τον σκύλο.**

Ο μύθος του Άργου του σκύλου του Οδυσσέα σύμφωνα με τον όμηρο αποτελεί τον πιο συγκινητικό και ακριβή , για την πίστη των σκύλων.

Παραστάσεις από αγγεία και Ερυθρόμορφο Αττικό ρυτό με μορφή σκύλου

Στον 20 αιώνα η βιομηχανική επανάσταση και η ανάπτυξη των μεγάλων αστικών κέντρων αλλάζουν τελείως τη ζωή των ανθρώπων και τις αντιλήψεις περί σκύλου. Ο σκύλος μπαίνει στην ζωή των δυτικών κοινωνιών με κάθε μέσο. Στο νέο αστικό καταναλωτικό περιβάλλον, ο άνθρωπος πλέον έχει δημιουργήσει νέες ανάγκες. Για ακόμη μία φορά χρησιμοποιεί το σκύλο με σκοπό να καλύψει ένα μέρος από αυτές.

Σκύλοι εργασίας:

- Στρατός
- Αστυνομία
- Τελωνεία
- Σκύλοι διάσωσης
- ΑΜΕΑ
- Φύλακες
- Ποιμενικοί

Το νέο περιβάλλον δημιούργησε συνθήκες απομόνωσης . Ο σκύλος γίνεται μέλος της οικογένειας και καλύπτει το κενό της ανθρώπινης επαφής.

ΟΙ 6 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΦΥΛΕΣ ΣΚΥΛΩΝ

Ελληνικός Ποιμενικός

Είναι σκύλος ρωμαλέος, με καλή σωματική διάπλαση που την χαρακτηρίζει ο ισχυρός σκελετός και η καλή μυϊκή κάλυψη, ικανός να κινείται όλη μέρα κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες, σε δύσβατες περιοχές και με τις ελάχιστες απαιτήσεις σε τροφή και ν' αντιμετωπίζει τα αγρίμια που απειλούν τα κοπάδια, είτε με καταδίωξή τους, είτε με συμπλοκή σώμα προς σώμα. Η παρουσία του στο κοπάδι δεν ενοχλεί τα ζώα με τα οποία αναπτύσσει σχέσεις αρμονικής συμβίωσης και ένστικτο προστασίας, το οποίο εκδηλώνει έντονα με απωθητικές ενέργειες στην παρουσία οποιουδήποτε εισβολές στον ζωτικό του χώρο.

Κοκόνι

Φυλή με αρχαία καταγωγή. Άπειρες αναπαραστάσεις σε αγγεία, αγάλματα, ειδώλια και νομίσματα φανερώνουν την ύπαρξή του και την τόσο κοντινή σχέση του με την αρχαία ελληνική οικογένεια. Από αναφορές σε κείμενα και γκραβούρες ο σκύλος αυτός εμφανίζεται από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα σε μια αδιάσπαστη συνέχεια σε όλο τον Ελλαδικό χώρο.

Μικρόσωμος σκύλος με κορμό μακρύτερο από ότι το ύψος του, τρίχωμα κοντό στο πρόσωπο και στα πρόσθια μέρη των σκελών, μετρίως μακρύ στον κορμό και τον λαιμό, και μακρύτερο στην ουρά και τους γλουτούς. Τριγωνικό κεφάλι με πεσμένα αυτιά. Η ουρά σχηματίζει ημικύκλιο. Με γρήγορη και ζωηρή κίνηση. Σκύλος συντροφιάς, σκύλος ειδοποίησης, φύλακας μικρών οικόσιτων ζώων. Ζωηρός, χαρούμενος, έξυπνος, πιστός.

Αυτή τη στιγμή πραγματοποιείτε μεγάλη και οργανωμένη προσπάθεια για την **διεθνή αναγνώριση** του από την FC

Κρητικός Λαγωνικός

Ιδιαίτερη πατρίδα του η μεγαλόνησος Κρήτη, όπου η φυλή υφίσταται αναλλοίωτη τουλάχιστον επί πέντε χιλιετίες. Ευρήματα που απεικονίζουν τον Κρητικό λαγωνικό σκύλο και αναφορές στις Κρήσες κύνες χρονολογούνται ήδη από την προϊστορική περίοδο του Αιγαιακού πολιτισμού, την Κυκλαδική, Μινωική & Μυκηναϊκή τέχνη και τα Ομηρικά έπη.

Πρωτόγονος λαγωνικός σκύλος δίωξης, λυγρόκορμος, νευρώδης, αθλητικός, ταχύς. Ορθώτος, λειότριχος, μακρυσκελής, με επιμήκη, σφηνοειδή κεφαλή και κυκλωτή ουρά. Μυϊκή διάπλαση ισχυρή, ανεπτυγμένη κατά μήκος και λεπτόγραμμη. Εύστροφος, ευλύγιστος, εύρωστος, επιδέξιος, με αστραπιαίες αντιδράσεις και ταχύτητα καλπασμό, ο Κρητικός λαγωνικός κυνηγά το λαγό (και το αγριοκούνελο) μόνος ή ζευγαρωτά χρησιμοποιώντας την όραση αλλά και την όσφρηση.

Εναργής, ευφυής, ευγενής, στο κυνήγι ορμητικός, επίμονος, γενναίος και ακαταπόνητος, στο σπίτι ήπιος, υπάκουος, καλότροπος, συντροφικός, εύχαρις. Με τους ξένους συγκρατημένος, με τους οικείους τρυφερός, εκδηλωτικός και αφοσιωμένος, συμβιώνει ήρεμα με τα άλλα ζώα του σπιτιού και του αγροκτήματος και γενικά η συμπεριφορά του είναι ισορροπημένη και αξιόπιστη.

Λευκό Ελληνικό Τσοπανόσκυλο

Μεγάλος σκύλος, αριστοκρατικός και ευγενικός. Με στεγνή μυϊκή διάπλαση, δυνατό σώμα και σκελετό, χωρίς όμως να είναι βαρύς. Με μακριά σχετικά άκρα που προσδίδουν αέρα κάτω από το σώμα. Με μακρύ μανδύα. Ευλύγιστος και γρήγορος.

Ικανός φύλακας κοπαδιών και χώρου. Δυναμικός, έξυπνος, τολμηρός. Φιλικός με τους ανθρώπους του περιβάλλοντός του.

Ελληνικός Ιχνηλάτης.

Η μοναδική Ελληνική φυλή που έχει αναγνωρισθεί, από το 1996, από την Διεθνή Κυνολογική Ομοσπονδία.

Δρομέας με εξαιρετικά λεπτή όσφρηση και μεγάλη αντοχή, κυνηγά ακούραστα είτε μόνος είτε κατά κοπάδια προσαρμόζεται απολύτως σε όλα τα πεδινά ή ορεινά εδάφη καθώς επίσης και στα πλέον βραχώδη και απρόσιτα εδάφη. Η φωνή του είναι ηχηρή και αρμονική.

Μολοσσός της Ηπείρου

Σκύλος μεγάλου μεγέθους, μέσω αναλογιών, συμπαγής, δυνατός κορμός με δυνατά κόκαλα, με μεγάλο κεφάλι και μέσου μήκους μανδύα. Σταθερού χαρακτήρα αλλά και δυναμικός.

Φύλαξη και προστασία κοπαδιών από μεγάλα αγρίμια όπως τσακάλι, λύκος και αρκούδα. Έναν ρόλο που τον έχει για χιλιάδες χρόνια. Έξυπνος, πιστός, αφοσιωμένος και δεμένος με το κοπάδι και τον κύριό του, φιλικός στους ανθρώπους του περιβάλλοντός του και ικανός όταν χρειαστεί να προστατέψει το κοπάδι ή την ιδιοκτησία που φυλάει.

Η γάτα

Αρχαιολογικά ευρήματα στην Κύπρο αποκαλύπτουν πως οι στενοί δεσμοί ανθρώπου και γάτας είχαν ξεκινήσει πριν από **9.500** χρόνια, τουλάχιστον **5.000** χρόνια νωρίτερα από ό,τι μέχρι σήμερα πιστεύαμε.

Γάλλοι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν τα λείψανα ενός ανθρώπου και της γάτας του σε τάφο που χρονολογείται στο **7500 π.Χ.** στην περιοχή του Σιλουρόκαμπου. Ο σκελετός της γάτας εντοπίστηκε σε απόσταση 40 εκατοστών από τον ανθρώπινο και στο ίδιο βάθος, θέση που υποδηλώνει την ιδιαίτερη σημασία του κατοικίδιου στη ζωή του νεκρού.

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι θεωρούσαν τις γάτες ως ιερά ζώα, ωστόσο δεν ήταν εκείνοι που τις εξημέρωσαν, όπως πιστευόταν επί χρόνια.

Έρευνες που έγιναν το 2007 έδειξαν ότι τα αξιαγάπητα κατοικίδια κατάγονται από το είδος *Felis silvestris*, που έζησε στην Εγγύς Ανατολή (την περιοχή της Εύφορης Ημισελήνου) πριν από τουλάχιστον **9.000** χρόνια.

Όμως, ήταν οι κάτοικοι της αρχαίας Αιγύπτου που αναγνώρισαν στο συγκεκριμένο είδος, εξημερωμένο και μη, έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα, συχνά δύστροπο και άγριο, που ενσαρκωμένο σε θεότητα θα μπορούσε να προχωρήσει στις πιο σκληρές ... νουθεσίες προς τους ανθρώπους.

Αν κάποιος σκότωνε γάτα τον τιμωρούσαν με θάνατο. Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι είχαν και μια θεότητα με κεφάλι γάτας, την Μπαστ. Επίσης είχαν αφιερώσει μια πόλη σε αυτήν τη θεότητα.

Για τη φροντίδα της γάτας υπήρχαν οδηγίες που δίνονταν από τον πατέρα στο γιο. Τοποθετούσαν μπροστά από τα σπίτια τους αγάλματα γατών ώστε να κρατήσουν μακριά τα κακά πνεύματα.

Αγαπούσαν τις γάτες διότι τους βοηθούσαν στο ψάρεμα, τους προστάτευαν από τα φίδια και επειδή σκότωναν τα ποντίκια.

Μάλιστα είχαν και ειδικά νεκροταφεία για τις μούμιες γατών. Έβαζαν δίπλα στη νεκρή γάτα μικρές μούμιες ποντικιών για να έχουν παρέα.

Σε πολλές θρησκείες στην αρχαιότητα υπήρχε η δοξασία ότι οι γάτες είναι εκστατικές ψυχές, σύντροφοι ή οδηγοί για τους ανθρώπους και ότι είναι παντογνώστες αλλά δεν μπορούν να επηρεάσουν τις ληφθείσες αποφάσεις των ανθρώπων, επειδή δεν έχουν φωνή.

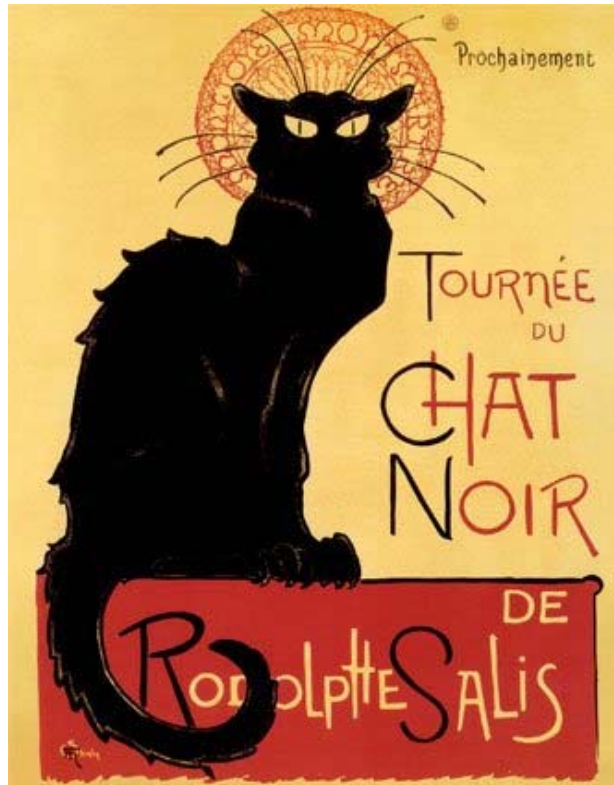
Υπάρχουν επίσης και προλήψεις σε πολλούς πολιτισμούς για τα ζώα αυτά. Μία από αυτές είναι η πρόληψη ότι αν κάποιος δει μια μαύρη γάτα να περνά μπροστά του, τότε αυτός θα έχει κακοτυχία.

Το 2007 φιλοζωικές οργανώσεις στην Ιταλία ανακήρυξαν την 17η Νοεμβρίου ως ημέρα της μαύρης γάτας, προσπαθώντας να δώσουν τέλος σε αυτήν την προκατάληψη.

Επίσης, ιδιαίτερα το Μεσαίωνα πίστευαν ότι οι γάτες είναι μάγισσες ή χρησιμοποιούνται για την ενδυνάμωση των μαγικών δυνάμεων και ικανοτήτων για μάγια. Για το λόγο αυτό κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους εξοντώθηκαν συστηματικά πολλές γάτες. Η εξολόθρευσή τους οδήγησε στον πολλαπλασιασμό των αρουραίων και συνακόλουθα σε μαζικούς θανάτους από την επιδημία πανώλης (Μαύρος Θάνατος). Η εν λόγω επιδημία μεταδόθηκε από ψύλλους που είχαν μολύνει τους αρουραίους.

Τα βάσανα του μαύρου γάτου και των υπόλοιπων γατιών τελείωσαν οριστικά την εποχή του Διαφωτισμού. Τότε ανατράπηκαν όλα.

Οι γάτες αποκαταστάθηκαν και απέκτησαν τη θέση τους στη σπιτική εστία. Κατέκτησαν τους πάντες και τα πάντα. Οι μεγάλοι ποιητές τούς αφιέρωσαν εμπνευσμένους στίχους.

«Το τουρνέ του μαύρου γάτου»

«Το τουρνέ του μαύρου γάτου». Ένας από τους πολλούς διάσημους πίνακες και πόστερ που ο Γάλλος ζωγράφος Thierphile-Alexandre Steinlen (1859-1923) αφιέρωσε στις γάτες. Ο Steinlen απαθανάτισε τις γάτες της Πόλης του Φωτός - σε μια εποχή, βέβαια, που είχαν πάψει οριστικά οι διώξεις εναντίον τους.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ - ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΕΙΔΟΣ (ΣΚΥΛΟΣ - ΓΑΤΑ)

Σκύλος

Υπάρχουν τουλάχιστον **360 φυλές** σκύλων, που έχουν τις ικανότητες από το είδος κυνηγιού για το οποίο αναπαράχθηκαν. Αυτά που είναι πιο κοινωνικά είναι αυτά που ειδικεύονται στην επαναφορά και στο να βρουν το θήραμα χωρίς να το σκοτώνουν, αφήνοντας αυτήν την δουλειά στους κυνηγούς, ενώ σπανίως είναι επιθετικά και δένονται πολύ με τα αφεντικά τους. Από αυτές τις φυλές προέρχονται τα Λαμπραντόρ, τα Γκόλντεν, τα Σπάνιελ κ.α.

Τα σκυλιά που έχουν ειδικευτεί για κυνήγι μεγάλων θηραμάτων είναι και τα κατάλληλα για φύλακες και αυτά είναι περισσότερο επιρρεπή στην επιθετικότητα και γι' αυτό χρειάζεται να έχουν την κατάλληλη εκπαίδευση για να είναι ασφαλή για μία οικογένεια.

Τα Τεριέ είναι και από τις δύο μεριές, φτιαγμένα για μικρά θηράματα αλλά σχεδιασμένα να τα σκοτώνουν. Αν και φιλικά με τους ανθρώπους, μπορούν ενίοτε να γίνουν επικίνδυνα, λόγω του ατρόμητου χαρακτήρα τους και απαιτούν ιδιαίτερα προσεκτική αντιμετώπιση.

Τα τσοπανόσκυλα (ποιμενικοί) που έχουν το πιο μεγάλο πεδίο ειδίκευσης και μπορούν με την κατάλληλη εκπαίδευση να γίνουν οτιδήποτε, από φύλακες μέχρι σκυλιά έρευνας και διάσωσης, αστυνομικής εργασίας ή οδηγοί τυφλών.

Η επιθετικότητα των σκύλων

Ακούγετε περίεργο, αλλά πρόκειται για μια απόλυτα φυσιολογική συμπεριφορά του σκύλου, που εκδηλώνετε με γρύλισμα, γάβγισμα ή δάγκωμα.

Κυριότερες αιτίες είναι η ανασφάλεια ή ο φόβος που βιώνει ένα ζώο.

Συνήθως τα σκυλιά που συναντάμε και καλούμαστε να αλλάξουμε την συμπεριφορά τους, εκδηλώνουν επιθετικότητα (γρύλισμα ή δάγκωμα) προς ανθρώπους ή σκύλους και σπανιότερα και στους δύο.

Η περίπτωση του να εκδηλώνει ένας σκύλος επιθετικότητα προς ανθρώπους είναι συνήθως πιο εύκολο να αλλάξει, από το να έχουμε έναν σκύλο να επιτίθεται σε άλλα σκυλιά και αυτό γιατί την συμπεριφορά ενός ανθρώπου μπορούμε να την καθοδηγήσουμε πιο εύκολα από ότι ενός σκύλου που μπορεί μάλιστα να είναι και ελεύθερος στον δρόμο.

Ο σκύλος μπορεί να παρουσιάσει επιθετικότητα όταν φυλάει την περιοχή του ή κάποια αντικείμενα ή την τροφή του αλλά και την οικογένεια του.

Η "φύλαξη" είναι επίσης μια συμπεριφορά φυσιολογική που συνήθως μας "αρέσει", εκτός και αν ο σκύλος την εκδηλώσει προς εμάς.

Τότε είναι που τα πράγματα παρεξηγούνται και συνήθως οι ιδιοκτήτες αντιδρούν με βία στην επιθετικότητα. Αυτό σίγουρα δεν θα λύσει το πρόβλημα, αλλά ρίχνει συνήθως λάδι στην φωτιά, δημιουργώντας μια αυξητική τάση της συμπεριφοράς και στον σκύλο αλλά και στον άνθρωπο.

Πολλές φορές μάλιστα η αντίδρασή μας, είναι θα έλεγα αντανάκλαστική, χωρίς πολύ σκέψη. Το να τιμωρείς όμως έναν σκύλο για την ανασφάλεια, την απειλή ή τον φόβο που μπορεί να νιώθει, δεν βοηθά καθόλου.

Μπορεί, σε κάποιες περιπτώσεις, να φανεί ότι η συμπεριφορά σταματάει, πρόσκαιρα όμως. Ουσιαστικά είναι σαν να έχουμε μια σοβαρή ασθένεια και να παίρνουμε παυσίπονα για να περάσει ο πόνος. Δεν θεραπεύουμε το πρόβλημα αλλά το καλύπτουμε προσωρινά και μάλιστα, τις περισσότερες φορές, θα έχουμε επιστροφή της επιθετικής συμπεριφοράς, σε μας ή προς τρίτους.... Το πρόβλημα

θα μεγαλώνει και εμείς θα θεωρούμε ότι επειδή κάνει "υπακοή" (προσωρινή) ο σκύλος, λόγο αποφυγής της τιμωρίας, ότι έχουμε λύση και το πρόβλημα.

Λάθος....ο σκύλος θα συνεχίζει να είναι επιθετικότερος και εμείς με την στάση μας, θα κάνουμε τον "κακό συσχετισμό" που έχει είδη ο σκύλος με το περιβάλλον του, χειρότερο.

Τελευταία μάλιστα έχουμε και το φαινόμενο άνθρωποι να παραδειγματίζονται, από τηλεοπτικές εκπομπές και να χρησιμοποιούν τις τεχνικές που βλέπουν, χωρίς ουσιαστική γνώση και χωρίς να σκέπτονται ότι πρόκειται για ένα τηλεοπτικό προϊόν, το οποίο ως κύριο στόχο έχει την ακροαματικότητα και το θέαμα και κατά δεύτερο ή τρίτο λόγο την αποτελεσματικότητα και μονιμότητα σε βάθος χρόνου, δηλαδή, την πραγματική θεραπεία.

Η επιθετικότητα ενός σκύλου είναι ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα συμπεριφοράς το οποίο για να λυθεί χρειάζονται κάποιες βασικές προϋποθέσεις.

Καταρχήν, πρέπει να υπάρχει από το μέρος του εκπαιδευτή συμπεριφοριστή, βαθιά γνώση και εμπειρία και από το μέρος του ιδιοκτήτη του σκύλου, υπομονή και απόλυτη εφαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος, διαμόρφωσης και αλλαγής συμπεριφοράς.

Σύμφωνα με τους συμπεριφοριστές, αυτό το πρόγραμμα μπορεί να διαρκέσει από μερικούς μήνες, μέχρι μερικά χρόνια και η συντήρηση εφόρου ζωής, ανάλογα με το πρόβλημα.

Υπάρχουν και περιπτώσεις οι οποίες δυστυχώς δεν θεραπεύονται.....αυτό βέβαια, είναι κάτι που πρέπει να κριθεί, με πολύ σοβαρότητα και από κάποιον έμπειρο εκπαιδευτή - συμπεριφοριστή και όχι να παίρνουμε αποφάσεις ευθανασίας, ελαφρά την καρδιά.

Έχει τύχει αρκετές φορές να δουλέψω με τέτοια σκυλιά, τα οποία θα οδηγούνταν σε ευθανασία - λόγω επιθετικότητας - τα οποία δεν είχαν κανένα σοβαρό πρόβλημα.....και σε πολύ λιγότερο διάστημα από ότι φανταζόμουν έφθασαν να συμπεριφέρονται σαν να μην υπήρξε το πρόβλημα σχεδόν ποτέ. Προσοχή λοιπόν....

Κάθε σκύλος έχει δικαίωμα σε μια δεύτερη ευκαιρία.

Η επιθετικότητα έχει διαφορετικές βαθμίδες ανάλογα με την σφοδρότητα που παρουσιάζεται ή το μέγεθος του σκύλου.

Ποιο εύκολο είναι να διαχειριστούμε μια κατάσταση ελαφριάς μορφής επιθετικότητας ή από έναν μικρόσωμο σκύλο, παρά μια πιο δυνατή μορφή ή από έναν μεγαλόσωμο σκύλο.

Η επιθετικότητα δε αντιμετωπίζετε με βίαιες μεθόδους εξαναγκασμού, πλημμύρας ή διορθώσεων, αλλά με συγκεκριμένο πρόγραμμα σταδιακής απευαισθητοποίησης συμπεριφοράς και αλλαγής συσχετισμού.

Όταν διακρίνεται κάποια μορφή επιθετικής συμπεριφοράς από τον σκύλο σας, καλό είναι να απευθυνθείτε άμεσα, σε κάποιον εκπαιδευτή - συμπεριφοριστή, που

ασχολείται με προβλήματα επιθετικής συμπεριφοράς, για να προλάβετε τυχόν εντονότερες καταστάσεις στο μέλλον.

Μην επηρεάζεστε από τηλεοπτικές εκπομπές ή από κάποιον γνωστό σας, που έχει γνώμη και άποψη για όλα και μην συμπεριφέρεστε βίαια στον σκύλο σας, γιατί η βία φέρνει βία, σε ανθρώπους αλλά και σε ζώα.

Σε γενικές γραμμές μπορούν να γίνουν επιθετικοί κάτω από ειδικές συνθήκες , όταν.

- **προστατεύουν την τροφή τους**
- **έχουν μικρά**
- **είναι άρρωστα ή τραυματισμένα**
- **προστατεύουν το χώρο τους**
- **είναι σε περίοδο αναπαραγωγής .**

Όταν βρεθούμε μπροστά σε ένα επιτιθέμενο σκύλο ο οποίος μας πλησιάζει με άγριες διαθέσεις, τι πρέπει να γνωρίζουμε:

- **Δεν τρέχουμε γυρνώντας την πλάτη μας**
- **Δεν κάνουμε κινήσεις απειλής με αντικείμενα ή με τα χέρια μας .**
- **Δεν τον κοιτάμε στα μάτια .**
- **Απομακρυνόμαστε με αργές κινήσεις όσο μπορούμε ήρεμα .**
- **Αν μας δαγκώσει καλύτερα να μείνουμε ακίνητοι , να χαμηλώσουμε το σώμα ώστε να μην θεωρούμαστε απειλή .**

Αδέσποτα

Σε γενικές γραμμές είναι πολύ φιλικά ιδιαίτερα με τα παιδιά.

Αναζητούν και επιδιώκουν την ανθρώπινη επαφή.

Σχηματίζουν αγέλες σε περιοχές αστικές στις οποίες εξασφαλίζουν τροφή και κατάλυμα.

Μπορεί να εκδηλώσουν επιθετική συμπεριφορά σπάνια και για τους λόγους που προαναφέραμε καθώς θεωρούν κάποιους δημόσιους χώρους ως περιοχές κυριαρχίας τους.

Σημάδια αναγνώρισης ανάλογα με τη στάση σώματος του σκύλου

Ο Φόβος στην Γλώσσα Σώματος των Σκύλων

Μικρό Μάζεμα

Μεγάλο Μάζεμα

Κι Άλλα Χαρακτηριστικά Σημάδια Φόβου & Άγχους

Γλείψιμο Χειλιών
όταν δεν υπάρχει κοντά φαγητό

Λαχάνιασμα
όταν δεν κάνει ζέστη ή διψάει

Ζαρωμένα Φρύδια, Αυτιά στα Πλάγια

Κινείται Αργά
περπατάει αργά στο έδαφος

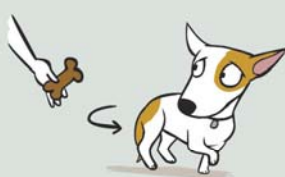
Δείχνει Υπνηλία ή Χασμουριέται
ενώ δεν θα έπρεπε να είναι κουρασμένος

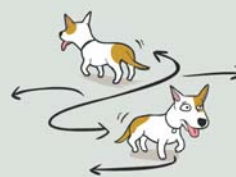
Υπέρ-Επαγρύπνηση
κοιτάει σε διαφορετικές κατευθύνσεις

Ξαφνικά Δεν Τρώει
ενώ νωρίτερα πείναγε

Κινείται Μακριά

Βαδίζει Άτσαλα

Greek translate by: Harry Stouraitis www.dogshappytraining.gr

© 2011 Dr. Sophia Yin, DVM, MS

Dr. Sophia Yin, DVM, MS
The Art and Science of Animal Behavior

For additional free dog bite prevention resources and more dog behavior books and products, visit www.drsophiayin.com.

Γάτα

Η γάτα πρωτοεμφανίστηκε σε άγονα μέρη, εκεί που σπάνιζε το νερό.

Είναι μικρόσωμη και ζυγίζει 2 έως 8 κιλά.

Αναφέρεται σαν νυκτόβιο πλάσμα. Το ακριβές είναι ότι αυτός ο μοναχικός κυνηγός δραστηριοποιείται στο λυκαυγές και στο λυκόφως. Βγαίνει δηλαδή για κυνήγι πριν ανατείλει αλλά και όταν δύσει ο ήλιος. Τον υπόλοιπο χρόνο κυρίως αναπαύεται. Γενικά το ψάξιμο και το κυνήγι για φαγητό, η διαδικασία των γευμάτων και οι ώρες που η γάτα αφιερώνει στον καθαρισμό της με τη γλώσσα της είναι το 50% του χρόνου της.

Είναι αποκλειστικά σαρκοφάγο ζώο γιαυτό διαθέτει κοφτερούς κυνόδοντες και ισχυρά νύχια που όταν δεν τα χρειάζεται βρίσκονται στις θήκες τους.

Επειδή δεν αντέχει το τρέξιμο, όταν θέλει να κυνηγήσει, στήνει ενέδρα χρησιμοποιώντας την ακοή, την όραση και την όσφρησή της. Εντοπίζει το θήραμά της (ποντίκι, βάτραχο, πουλί, ερπετό) και πολύ αθόρυβα, με τα νύχια στις θήκες τους, το ακολουθεί μέχρι να το πλησιάσει αρκετά. Τότε κάνει ένα άλμα (έως και 5 φορές το ύψος της) ή ένα απότομο σκαρφάλωμα και το γραπώνει με νύχια και με δόντια. Η ικανότητά της να κινείται ευλύγιστα, αθόρυβα και γρήγορα προστατεύει και την ίδια όταν με την σειρά της παίζει το ρόλο του θηράματος για κάποιο μεγαλύτερό της ζώο. 8

Οι καιρικές συνθήκες την επηρεάζουν πολύ. Αν ο καιρός είναι ζεστός αναπαύεται τεντωμένη, αν είναι κρύος παραμένει κουλουριασμένη. Ακόμα και η δραστηριότητά της τη νύχτα εξαρτάται από τη θερμοκρασία. Όσο περισσότερο κρύο και βροχή τόσο λιγότερη δραστηριότητα. Την άνοιξη αυξάνεται η κινητικότητα και η διάθεσή της ενώ το φθινόπωρο μειώνεται αρκετά..

Αισθήσεις

ΟΡΑΣΗ : «Γοητευτικά, μυστηριώδη γατίσια μάτια»

Η αναλογία του μεγέθους του ματιού της γάτας ως προς το συνολικό μέγεθος του κρανίου της είναι η μεγαλύτερη από κάθε άλλο θηλαστικό στη γη. Στο κυνήγι με χαμηλό φωτισμό, τα μάτια της είναι αυτά που μπορούν και βλέπουν μπροστά όπως του ανθρώπου.

Ο κερατοειδής χιτώνας (το διαυγές μέρος) του ματιού φουσκώνει προς τα έξω και επιτρέπει να μπαίνει 5 φορές

περισσότερο φως από ότι μπαίνει στα μάτια του ανθρώπου.

Ο αμφιβληστροειδής έχει περίπου 25 ραβδία (μαυρόασπρη όραση στο σκοτάδι) για κάθε ένα κώνο (έγχρωμη όραση τη μέρα). Και τα 25 παραπάνω ραβδία ενώνονται με την ίδια νευρική ίνα ώστε και μόνο ένα ραβδί να διεγερθεί από το φως, το ερέθισμα να μεταφερθεί στον εγκέφαλο. Αυτό τη βοηθά στο να μπορεί να βλέπει σε χαμηλό φωτισμό και να αντιλαμβάνεται και την παραμικρή κίνηση. Κάτι που δεν κινείται δεν μπορεί να το δει. Γιαυτό οι κόρες των ματιών της διαστέλλονται το βράδυ ώστε να επιτρέψουν την είσοδο σε περισσότερο φως, ενώ την ημέρα γίνονται σαν σχισμές.

Το *tapetum lucidum* είναι ένας καθρέφτης πίσω από τον αμφιβληστροειδή που αντανακλά το φως ξανά στον αμφιβληστροειδή ώστε να δοθεί δεύτερη ευκαιρία στην διέγερση των ραβδίων, και να δει η γάτα στο σκοτάδι. Το κιτρινοπράσινο χρώμα που εκπέμπουν τα μάτια της μέσα στη νύχτα είναι ακριβώς αυτός ο καθρέφτης. Έτσι καταρρίπτεται και ο μύθος ότι η γάτα βλέπει στο σκοτάδι καλύτερα από τον άνθρωπο. Η οπτική οξύτητα της γάτας είναι 10 φορές λιγότερη από του ανθρώπου.

Η γάτα δεν έχει τόσο την ανάγκη διαχωρισμού των χρωμάτων γιατί κυνηγάει σχεδόν βράδυ χρειάζεται δηλαδή μαυρόασπρη όραση. Φαίνεται όμως ότι βλέπει το κίτρινο και μπλε μήκος φωτός και με εκπαίδευση ξεχωρίζει το κόκκινο χρώμα αν και δυσκολεύεται να το μάθει.

Ο φακός του ματιού της έχει μικρή προσαρμοστικότητα. Αυτό σημαίνει ότι βλέπει πάρα πολύ καλά μόνο μεταξύ 2 και 6 μέτρων (αυτό εξηγεί γιατί μερικές οικόσιτες γάτες είναι δύσκολο να πάρουν λιχουδιές από το χέρι του ιδιοκτήτη τους). Για να αυξηθεί η οπτική της οξύτητα, ο φακός του ματιού της είναι πολυεστιακός και εστιάζει φως ειδικού μόνο μήκους κύματος.

Η μακρόστενη κόρη του ματιού προλαβαίνει την απώλεια οπτικών πεδίων που μπορούν να εστιαστούν σε καθορισμένα μήκη κύματος και έτσι μεγιστοποιεί την όραση της γάτας ώστε να μπορεί να πιάσει το θήραμα, να σκαρφαλώσει και να πηδήξει.

ΑΚΟΗ : «Αυτάκια... που ακούν τα πάντα»

Τα μεγάλα ευκίνητα πτερύγια των αυτιών της γάτας περιστρέφονται ανεξάρτητα το ένα από το άλλο (ήχος τρισδιάστατος), συλλέγουν τον ήχο και τον κατευθύνουν μέσα στον ακουστικό πόρο. Τα πτερύγια αποτελούνται από 27 μύες το καθένα και αυτό τη βοηθά να τα περιστρέφει σε ακτίνα 180 μοιρών λαμβάνοντας ήχους από

το γύρω περιβάλλον αλλά και από μια συγκεκριμένη κατεύθυνση. Δύο πηγές ήχου που απέχουν μεταξύ τους κατά γωνία 5 μόλις μοιρών, γίνονται αντιληπτές 3 στις 4 φορές από τη γάτα.

Η γάτα μόλις εντοπίσει τον ήχο ενός θηράματος χρησιμοποιεί την διαφορά του χρόνου που κάνει ο ήχος να φτάσει στο κάθε αυτί της, την διαφορά επιπέδου μεταξύ των πτερυγίων του αυτιού της και τέλος το καθοδηγούμενο αποτέλεσμα από την ενίσχυση του ήχου στα πτερύγια του αυτιού ώστε να εντοπιστεί η πηγή του ήχου και να προσανατολιστεί το κεφάλι της προς τα εκεί. Αυτό δεν το κάνει μόνο ακίνητη αλλά ακόμη και αν κινείται και το θήραμα και εκείνη.

Η γάτα ακούει καλά και μάλιστα ακούει υπέρηχους σε πολύ υψηλές συχνότητες. Στη σκάλα με τους υψηλούς ήχους το τέρμα της γάτας είναι πολύ πιο πέρα από του ανθρώπου αλλά και του σκύλου γύρω στα 64 KHz. Το τέλος της σκάλας των χαμηλών ήχων είναι κοινό και στη γάτα και στον άνθρωπο.

ΟΣΦΡΗΣΗ : «...ροζ μυτούλα...»

Είναι η πρώτη αίσθηση της γάτας που εμπιστεύεται για να ταχτοποιήσει ότι έμφυχο και άψυχο υπάρχει στο περιβάλλον της.

Το μέγεθος της επιφάνειας του ρινικού βλεννογόνου της γάτας είναι 20-40 τετραγωνικά εκατοστά. Τα 200 εκατομμύρια οσφρητικά κύτταρα της μύτης της είναι 40 φορές περισσότερα από του ανθρώπου. Άρα επισκιάζει τον ρινικό βλεννογόνο του ανθρώπου αλλά αν η επιφάνεια συγκριθεί με του σκύλου θεωρείται μικρή.

Το υποηθμοειδές επίπεδο που υπάρχει στον οσφρητικό βλεννογόνο βοηθάει στο να συγκρατεί τον αέρα που μπαίνει στη μύτη,

ώστε τα σωματίδια των οσμών να παραμένουν για περισσότερο χρόνο αυξάνοντας τις πιθανότητες διέγερσης της όσφρησης.

Το αντανάκλαστικό σηκώματος των χειλιών της γάτας οφείλεται στο όργανο του Jacobson που βρίσκεται στο έδαφος της ρινικής κοιλότητας και επικοινωνεί με το στόμα. Οι υποδοχείς αυτού του οργάνου είναι διαφορετικοί από τους οσφρητικούς. Μόλις η γάτα μυρίσει ή γλείψει κάτι που έχει μυρωδιά, ζαρώνει το πάνω χείλος της και ανοίγει λίγο το στόμα της. Μ'αυτό το τρόπο τρομπάρεται σάλιο με μυρωδιά στους σωλήνες του οργάνου Jacobson. Ο αρσενικός ελεύθερος γάτος (αλλά και στερημένα θηλυκά και αρσενικά κατοικίδια) εκδηλώνει αυτό το αντανάκλαστικό όταν "έξετάζει" ούρο άλλης γάτας. Σύμφωνα με τους ερευνητές αυτό βοηθάει στον εντοπισμό φερομονών.

Η όσφρηση της γάτας είναι αναπτυγμένη από τη πρώτη μέρα της γέννησης. Μ'αυτήν βρίσκει τη θηλή της μητέρας για να θηλάσει. Αν εξ αιτίας νόσου του ανώτερου αναπνευστικού δεν μπορεί να μυρίσει, τότε δεν μπορεί και να θηλάσει.

Με την όσφρηση εντοπίζει το θήραμά της, εκτιμά τα μηνύματα που αφήνουν άλλες γάτες στο περιβάλλον της για να επικοινωνήσουν, επιλέγει τον/την σύντροφο για ζευγάρι. Επομένως η όσφρηση παίζει πολύ σημαντικό ρόλο και στην κοινωνική οργάνωση και στην αναπαραγωγή.

ΓΕΥΣΗ : «Γλώσσα ... που σπάει κόκκαλα»

Η γάτα διαθέτει ένα αριστουργηματικό εργαλείο που είναι η γλώσσα της η οποία έχει δύο είδη γευστικών καλύκων. Οι πρώτοι έχουν σχήμα μανιταριού και βρίσκονται στο εμπρός μέρος και στα δύο πλάγια της γλώσσας και οι άλλοι έχουν σχήμα φλιτζανιού και βρίσκονται στο πίσω μέρος της γλώσσας. Στο σύνολο υπάρχουν 473 γευστικοί κάλυκες ενώ ο άνθρωπος έχει 9.000. Την αδυναμία της αυτή την

υπερφαλαγγίζει με την όσφρησή της. Η γλώσσα της σκεπάζεται από μικρές, σκληρές "τρίχες" με φορά προς τα πίσω. Αυτές βοηθούν στη συγκράτηση του νερού όταν πίνει αλλά και στο καθαρισμό ενός κόκκαλου από τα κομματάκια κρέατος όταν τρώει.

Φυσικά με τη σπουδαία αυτή γλώσσα πλένει και καθαρίζει το τρίχωμά της, το ξεμπερδεύει, το στεγνώνει, το δροσίζει με το σάλιο της.

Μπορεί να γευτεί αλμυρό, πικρό και όξινο, δεν μπορεί όμως να καταλάβει το γλυκό κι αυτό έχει αποδειχθεί γονιδιακά. Η καλύτερη θερμοκρασία του φαγητού για τη γάτα είναι 30ο C όπως δηλαδή η θερμοκρασία της γλώσσας της.

Σ' αυτό το σημείο αξίζει να σας περιγράψουμε τον τρόπο με τον οποίο η γάτα χρησιμοποιεί τη γλώσσα της για να πιεί νερό. Λυγίζει το άκρο της γλώσσας προς τα πάνω ή προς τα κάτω, δημιουργώντας έτσι ένα μικρό ολοκληρωμένο κύπελλο. Βυθίζει "το κύπελλο" μέσα στο νερό, το ανασύρει γεμάτο και αποθηκεύει το νερό που μάζεψε στο πίσω μέρος του στόματός της. Μετά από 4 - 5 "αποθηκεύσεις νερού", καταπίνει. Είναι μεγαλείο!!!!

ΑΦΗ : «Χαδιάρα... αλλά με μέτρο»

Λατρεύει την επαφή. Μαθαίνει να χαϊδεύεται από τη μάννα της η οποία δείχνει τη στοργή της στο μικρό γατάκι καθαρίζοντας ολόκληρο το σώμα του με τη γλώσσα της. Η αφή χρησιμοποιείται για φυσική επαφή. Μ' αυτήν η γάτα χτίζει τους κοινωνικούς δεσμούς της με τις άλλες γάτες.

Οι προτιμήσεις στο χάδι διαφέρουν από γάτα σε γάτα. Άλλες θέλουν τρυφερό και ευγενικό χάδι, άλλες χάδι με δυνατή πίεση. Η επαφή και το χάδι στέλνουν τα μηνύματά τους στον εγκέφαλό της μέσα από τις νευρικές απολήξεις που υπάρχουν γύρω από την κάθε τρίχα. Έτσι το κεντρικό νευρικό της σύστημα ανταποκρίνεται, επιβραδύνοντας τους χτύπους της καρδιάς, χαλαρώνοντας τον μυϊκό τόνο και επιταχύνοντας τη πέψη της.

Η γάτα έχει χαλαρό δέρμα. Αυτό της επιτρέπει να στρίψει και να αντιμετωπίσει ένα ζώο που τη κυνηγά ή μια άλλη γάτα, ακόμα κι αν το άλλο ζώο την έχει "γραπώσει". Δεν αντιδρά στην υψηλή θερμοκρασία ενός σώματος που την αγγίζει μέχρι η θερμοκρασία αυτή να φτάσει τους 52ο -53ο C. Το πιο ευαίσθητο σημείο στην αίσθηση της θερμότητας είναι το δέρμα γύρω από τη μύτη της. Μπορεί να αντιληφθεί διαφορά 0,2ο C όταν η θερμοκρασία ανεβαίνει και διαφορά 0,5ο C όταν η θερμοκρασία κατεβαίνει. Η ικανότητα αυτή την βοηθάει πολύ στον εντοπισμό του θηράματος.

Επειδή μιλάμε για την αφή, πληροφοριακά μπορούμε να αναφέρουμε ότι το 40% των γατιών είναι αριστερόχειρες, το 20% είναι δεξιόχειρες και το υπόλοιπο 40% χρησιμοποιεί και τα δύο χέρια.

ΜΟΥΣΤΑΚΙΑ-ΤΡΙΧΩΜΑ :

Σ' αυτό το σημείο αξίζει το κόπο να μιλήσουμε ιδιαιτέρως για ένα καταπληκτικό ραντάρ που διαθέτει η γάτα και είναι τα μουστάκια της, αλλά και για το υπέροχο μεταξένιο τρίχωμά της, τα οποία έχουν άμεση σχέση με την αίσθηση της αφής.

Με τα μουστάκια της η γάτα ανιχνεύει και την παραμικρή αλλαγή που συμβαίνει στο περιβάλλον της. Μικρές κινήσεις, αλλαγές στη θερμοκρασία, στην πίεση του αέρα, στην κατεύθυνση του ανέμου. Τα χρησιμοποιεί στις νυχτερινές περιηγήσεις της όταν κυνηγάει και συλλαμβάνει το θήραμά της και τότε μπορεί και τους αλλάζει θέση, φέρνοντάς τα εμπρός λαμβάνοντας περισσότερες πληροφορίες για το θήραμα που κρατά στο στόμα της. Επειδή η γάτα δεν μπορεί να δει καλά διάφορα πράγματα που βρίσκονται κοντά στο πρόσωπό της όπως την θέση του θηράματος, τη τροφή, το νερό κλπ. το ρόλο αυτό τον έχουν αναλάβει τα μουστάκια της.

Τα μουστάκια δεν είναι ειδικές τρίχες, όπως πολλοί νομίζουν. Είναι εξαρτήματα του δέρματος, με διπλάσιο πάχος από τις πιο χοντρές τρίχες που διαθέτει η γάτα, τρεις φορές πιο βαθιά βυθισμένα στο δέρμα από τις κανονικές. Όταν η γάτα είναι χαλαρή τα μουστάκια της είναι ξαπλωμένα πάνω στις άλλες τρίχες της, όταν όμως περπατάει ή κάτι της κεντρίζει το ενδιαφέρον τα απλώνει μπροστά.

Στο πρόσωπο και στα μπροστινά πόδια τα μουστάκια αποτελούνται από χοντρές τρίχες με φορά αντίθετη από τις κοινές. Στη ρίζα της τρίχας του μουστακιού βρίσκονται γραμμωτές μυϊκές ίνες που επιτρέπουν στη γάτα να κουνάει με τη θέλησή της τα μουστάκια σε όποια κατεύθυνση θέλει. Επίσης υπάρχει ο πόρος ενός σμηγματογόνου αδένου και πολλοί νευρικοί υποδοχείς με ευαισθησία σε διαφορά πίεσης 2 χιλιοστών του γραμμαρίου.

Τα μουστάκια δίπλα από τη μύτη της είναι 12 σε κάθε πλευρά, τακτοποιημένα σε 4 οριζόντιες σειρές. Οι 2 επάνω σειρές κινούνται ανεξάρτητα από τις 2 κάτω.

Πέρα από τα κλασσικά μουστάκια δίπλα από τη μύτη, υπάρχουν και μουστάκια που ξεπροβάλλουν από δύο κομπάκια δέρματος ένα πάνω από κάθε μάτι. Επίσης ξεπροβάλλουν μουστάκια και από τέσσερα κομπάκια δέρματος που βρίσκονται δύο σε κάθε πλευρά του προσώπου μεταξύ αυτιών και γωνίας της κάτω γνάθου. Όλα αυτά μαζί βοηθούν στο να αποκτήσει η γάτα καλύτερη αντίληψη του χώρου στον οποίο βρίσκεται.

Για τα μουστάκια που βρίσκονται στο πίσω μέρος του καρπού (των χεριών της γάτας), υπάρχει η σκέψη ότι βοηθούν στη χρήση των μπροστινών άκρων στο κυνήγι και στο σκαρφάλωμα.

Το υπέροχο τρίχωμα της γάτας αποτελείται από τρεις διαφορετικούς τύπους τριχών.

Στο υπόστρωμα φύονται οι δευτερεύουσες τρίχες που είναι λεπτές, μαλακές, κοντές και πολλές. Αυτές είναι που βοηθούν στη μόνωση του σώματός της και διατηρούν τη σωστή θερμοκρασία γιατί εγκλωβίζουν στρώμα αέρα μεταξύ τους.

Μεταξύ του υποστρώματος και των τριχών του εξωτερικού καλύμματος του σώματος, βρίσκονται οι πλευρικές πρωτεύουσες τρίχες του υποστρώματος που δεν λυγίζουν με ευκολία παρέχοντας έτσι καλύτερη μόνωση.

Τέλος στην εξωτερική επιφάνεια του σώματος υπάρχουν οι κεντρικές πρωτεύουσες τρίχες που συνδέονται με σμηγματογόνους αδένες και ορθωτήρες μύες του τριχώματος. Είναι οι μακρύτερες, οι παχύτερες και οι πιο ίσιες τρίχες της γάτας. Παρέχουν κυρίως προστασία από τη βροχή και την υγρασία και είναι υπεύθυνες για το χρώμα της γάτας.

Σε κάθε 1000 τρίχες του κάτω στρώματος, αντιστοιχούν 300 τρίχες του μεσαίου και 20 τρίχες του πάνω στρώματος.

ΔΟΝΤΙΑ-ΓΛΩΣΣΑ :

Στο στόμα τους οι γάτες έχουν ειδικά διαμορφωμένα δόντια για να σκοτώνουν τη λεία τους και να σχίζουν το κρέας τους. Ο προγόμφιος και ο πρώτος προγόμφιος μαζί σχηματίζουν το ζεύγος δοντιών που χρησιμοποιούνται για να σκίζουν τις σάρκες των ζώων και βρίσκονται στην καθεμία μεριά του στόματος. Ο τρόπος που κόβουν το κρέας μοιάζει με αυτόν του ψαλιδιού. Η γλώσσα της γάτας αποτελείται από εκφύματα, που λέγονται θηλές, που τη βοηθούν να σχίζει τις σάρκες από τα πτώματα ζώων. Οι θηλές αυτές περιέχουν κερατίνη που επίσης βοηθούν τη γάτα στον προσωπικό της καλλωπισμό.

Χρησιμοποιούν ποικιλία από φωνητικές αρθρώσεις και τη γλώσσα του σώματος με σκοπό την επικοινωνία, μεταξύ των οποίων το νιαούρισμα, το γουργούρισμα, το συριγμό, το γρύλισμα, την τσιρίδα, το σφύριγμα, το πλατάγισμα και το βρυχηθμό.

ΓΛΕΙΨΙΜΟ - ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑ Καθαρισμός με τη γλώσσα

Ο καθαρισμός του σώματος της γάτας με τη γλώσσα της είναι ένας σημαντικός παράγοντας για τη φροντίδα του σώματος αλλά και της ψυχής της. Πολλές φορές το κάνει σαν αντίδοτο του άγχους της γιατί με τον τρόπο αυτό προκαλεί την έκκριση ενδορφινών που βοηθούν αυτές τις καταστάσεις.

Μια γάτα με άγχος ή μετά από οξύ στρες που έχει υποστεί, είναι πολύ πιθανό να αρχίσει το καθαρισμό του σώματος με τη γλώσσα της σαν συμπεριφορά μετάθεσης του προβλήματος.

Στην περίπτωση που η γάτα μειώνει το χρόνο που αφιέρωνε στο καθαρισμό και το γλείψιμο του σώματός της, μπορεί να σημαίνει ότι βρίσκεται κάτω από χρόνιο ή επαναλαμβανόμενο στρες. Αυτό μπορεί να συνοδεύεται κι από άλλα συμπτώματα όπως διαταραχές όρεξης, ελαττωμένο ενδιαφέρον για κοινωνικές σχέσεις, απόσυρση ή κρύψιμο. Το ελαττωμένο γλείψιμο μπορεί επίσης να οφείλεται σε ιατρικά προβλήματα, όπως γαστρεντερικές νόσους, μεταβολικές διαταραχές, νόσους των δοντιών, πόνο και γηρατειά.

Όταν μια γάτα καθαρίζει μιαν άλλη, αυτό λέγεται αλλοκαθαρισμός και βοηθάει στο να δημιουργηθεί ή να ενισχυθεί ένας κοινωνικός δεσμός. Οι αρσενικοί γάτοι γλείφουν μόνο τις θηλυκές της κοινωνικής ομάδας που ανήκουν.

Στη περίπτωση που μια γάτα θέλει να αποφύγει την επιθετική αντιμετώπιση ενός καβγά, μπορεί να ξεκινήσει το καθάρισμα του σώματός της σαν αποκοπή από το συγκεκριμένο γεγονός.

Η ελεύθερη γάτα αφιερώνει το 30% - 50% του χρόνου της όταν είναι ξυπνητή, στην εκδήλωση της συμπεριφοράς του καθαρισμού με το γλείψιμο. Πολύ λίγο χρόνο από τον παραπάνω τον αφιερώνει στο ξύσιμο του σώματος με το πίσω πόδι της. Το καθάρισμα με τη γλώσσα απομακρύνει τα δερματικά παράσιτα. Η γάτα που έχει ψύλλους καθαρίζει το σώμα της σε πολύ μεγαλύτερη αναλογία από τη γάτα που δεν έχει. Επίσης το καθάρισμα απομακρύνει τρίχες που έπεσαν ή πρόκειται να πέσουν. Μια φυσιολογική γάτα καταπίνει τα 2/3 των τριχών που χάνει ετησίως. Σε υψηλές θερμοκρασίες περιβάλλοντος, το σάλιο που αφήνει στο τρίχωμά της με το καθαρισμό, εξατμίζεται από το δέρμα της δημιουργώντας ψύξη και ανακούφιση στο σώμα της.

ΦΥΣΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΝΗΛΙΚΗ ΓΑΤΑ :

Πριν σας περιγράψουμε την φυσιολογική συμπεριφορά της γάτας που ζει ελεύθερη στη φύση, θα θέλαμε να γνωρίζετε ότι για την πλήρη κατανόηση του θέματος, πρέπει να βιώσετε τη ζωή της γάτας με τον τρόπο της γάτας. Είναι πολύ εγωιστικό να νομίζει ο άνθρωπος ότι οι γάτες αντιλαμβάνονται τον κόσμο με τον ανθρώπινο τρόπο.

Υπάρχουν μεγάλες φυσικές διαφορές.

Έτσι λοιπόν.. για να μην απορείτε ή παρεξηγείτε τις ανώμαλες κατά τη γνώμη σας εκδηλώσεις της συμπεριφοράς μιας γάτας που από ελεύθερη έγινε κατοικίδια, θα πρέπει πρώτα να γνωρίσετε τη φυσιολογική συμπεριφορά της. Η συμπεριφορά της γάτας διαμορφώνεται από το αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης τριών στοιχείων: Των γονιδίων, των εμπειριών που έχει αποκτήσει και του

περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ζει. Υπάρχουν βέβαια και μεμονωμένες συμπεριφορές που αφορούν συγκεκριμένη γάτα κάθε φορά.

Τρία είναι τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν αυτό το υπέροχο αιλουροειδές:

Γρήγορο, ζωηρό, εξαιρετικά ευλύγιστο.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ :

Η γάτα είναι ένα από τα πιο εκφραστικά όντα στη φύση.

Χρησιμοποιεί τη γλώσσα του σώματος για να στείλει τα μηνύματα που χρειάζεται. Αλλάζει τη στάση και τη θέση των ποδιών της, των αυτιών της, το μέγεθος στις κόρες των ματιών της, τη θέση της ουράς της, σηκώνει τη τρίχα για να δείχνει μεγαλύτερη. Επιδεικνύει τα όπλα της που είναι τα νύχια και τα δόντια κλπ. κλπ. Η γάτα που έχει αυτοπεποίθηση στέκεται όρθια και πατάει καλά στα πόδια της, η ουρά της είναι σηκωμένη ή οριζόντια και τα αυτιά της κοιτάζουν μπροστά.

Η γάτα που επιτίθεται προσπαθεί να δείξει μεγαλύτερη. Στέκεται στα πόδια της όσο πιο όρθια μπορεί και φουσκώνει τις τρίχες της. Η ουρά της είναι επίσης σηκωμένη και φουντωμένη.

Η γάτα που δίνει το μήνυμα ότι θα επιτεθεί, αν ο αντίπαλός της δεν υποχωρήσει, θα καμπουριάσει σαν τόξο τη ράχη της.

Η αβέβαιη γάτα δείχνει το μέσο δρόμο. Χαμηλώνει τη λεκάνη της λυγίζοντας τα πίσω πόδια και έχει τα εμπρός έτοιμα να χτυπήσουν.

Η φοβισμένη γάτα χαμηλώνει το σώμα της στο έδαφος. Όσο πιο φοβισμένη είναι τόσο περισσότερο το χαμηλώνει.

Η γάτα βαδίζει στα δάχτυλα των ποδιών της και το πίσω πόδι της πατάει ακριβώς στο σημείο που άφησε το αποτύπωμά του το μπροστινό της πόδι. Όλα αυτά βοηθούν ώστε τα πίσω πόδια να πατούν πάντοτε σε ελεγμένο έδαφος, να ελαττώνεται ο θόρυβος και να μην αφήνει ίχνη πίσω της.

Ακόμα και η κατασκευή του σκελετού της την βοηθάει να είναι γρήγορη και ευκίνητη στις κινήσεις και στην επικοινωνία της.

Αυτιά και Σήματα

Η αμυνόμενη γάτα έχει τα αυτιά της κατεβασμένα πάνω στο κεφάλι της για προστασία.

Η επιτιθέμενη γάτα έχει τα αυτιά της κατεβασμένα πάνω στο κεφάλι της για προστασία αλλά αν δείτε τη γάτα αν-φας η κορυφή των αυτιών είναι σηκωμένη και ορατή.

Η γάτα με περιέργεια και αυτοπεποίθηση αλλά και η γάτα που έχει εντοπίσει και παρακολουθεί το θήραμά της έχει τα αυτιά της στραμμένα εμπρός για να συλλαμβάνει όλους τους ήχους.

Η φοβισμένη γάτα έχει τα αυτιά της οριζόντια και στραμμένα πίσω.

Η γάτα που μπλοφάρει άλλη γάτα ή είναι αβέβαιη κρατάει τα αυτιά της στη μέση, δηλαδή μεταξύ του να είναι στραμμένα μπροστά και του να είναι οριζόντια και στραμμένα πίσω.

Μάτια και Σήματα

Η γάτα που βρίσκεται σε άμυνα, διαστέλλει τις κόρες των ματιών της (μυδρίαση) για να δώσουν καλή περιφερική όραση ώστε να μπορεί εύκολα να αντιμετωπίσει μια επίθεση ή να διαφύγει.

Μυδρίαση μπορεί να συμβεί κι όταν η γάτα φοβάται ή πονάει ή όταν βρίσκεται σε χώρο με χαμηλό φωτισμό.

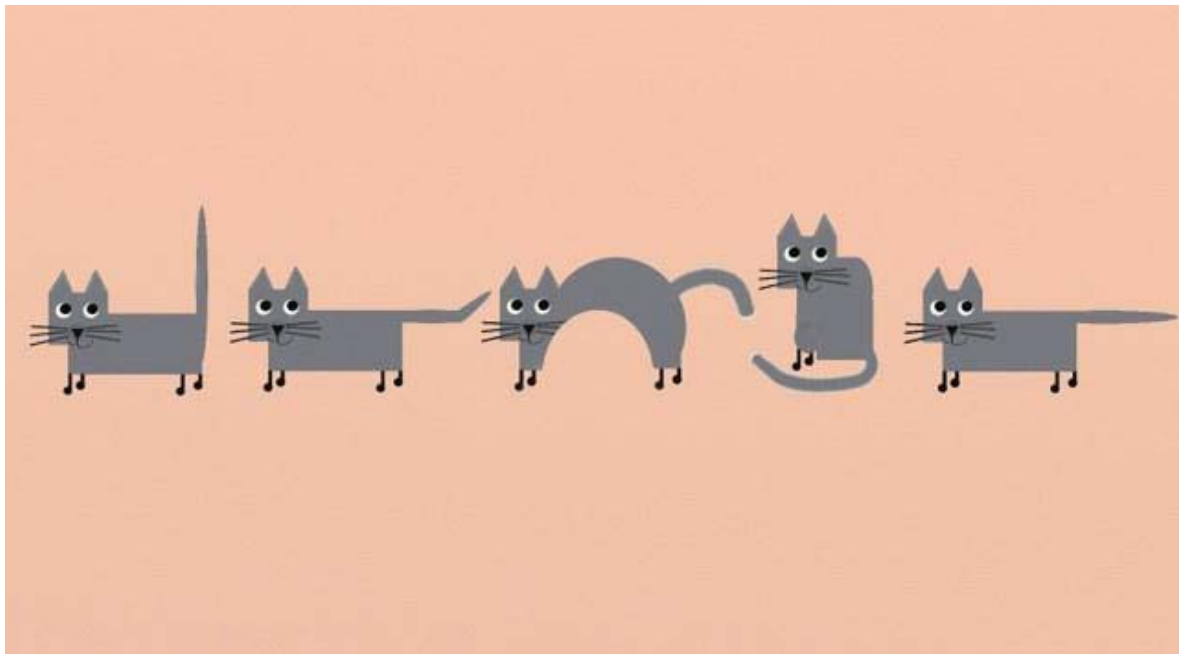
Η επιτιθέμενη γάτα συστέλλει τις κόρες των ματιών της για να έχει καλύτερη αντίληψη του βάθους και να μπορεί εύκολα να επιτεθεί σε συγκεκριμένο σημείο.

Το αργό βλεφάρισμα (ανοιγοκλείσιμο βλεφάρων) σημαίνει ότι η γάτα βρίσκεται σε καλή διάθεση και δεν αποτελεί απειλή για τις άλλες γάτες ή μπορεί να σημαίνει και «σ' αγαπώ». Συνήθως η γάτα κάθεται στα πίσω πόδια καμπουριαστά ή σε στάση «σφίγγας». Αυτό το σήμα το εφαρμόζουν και τα μεγάλα αιλουροειδή.

Το επίμονο καρφωτό βλέμμα χωρίς βλεφαρισμό είναι απειλητικό και ανησυχητικό και το χρησιμοποιεί όταν θέλει να οριοθετήσει και να διατηρήσει τη ζωτική της περιοχή.

Η γάτα που δεν έχει ιδιαίτερη αυτοπεποίθηση ή που θέλει να αποφύγει ένα τσακωμό παύει να βλέπει την άλλη γάτα ή οποιοδήποτε άλλο ζώο (και τον άνθρωπο) που την καρφώνει με το βλέμμα του. Αν νοιώθει πολύ δυσάρεστα αρχίζει να ... καθαρίζεται έντονα με τη γλώσσα της. Συχνά οι άλλες γάτες παύουν να την κοιτάζουν ενώ γλείφεται με τέτοια σχολαστικότητα. Αυτό είναι μετακίνηση συμπεριφοράς και συμβαίνει όταν μια γάτα δεν επιλέγει καμία φυσιολογική αντίδραση από τις διαθέσιμες για το φόβο δηλαδή (πάλη, φυγή, πάγωμα).

Ουρά και Σήματα

Η γάτα που κρατάει όρθια την ουρά της σε όλο της το μήκος δείχνει ότι αποδίδει ένα φιλικό χαιρετισμό στα άλλα ζώα αλλά και μια πρόσκληση για χάδι. Το ίδιο σήμα δίνει και η θηλυκή γάτα κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής προσέγγισης.

Λέγεται πως η γάτα σηκώνει την ουρά της σαν αναγνώριση της κοινωνικής θέσης που αποδίδει στην άλλη γάτα (πχ τα μικρά γατάκια στη μητέρα τους). Παρατηρείται και σε γατάκια που παίζουντας μεταξύ τους, το παιχνίδι τους γίνεται πάλη.

Η οριζόντια ουρά επιδεικνύεται κατά τη διάρκεια προσεγγίσεων γάτων που αγαπιούνται.

Η γάτα που ενώ κάθεται, ξαφνικά τινάζει την ουρά της, σημαίνει ότι κάτι την ενοχλεί, ότι κάτι την εκνευρίζει. Η ενόχληση μπορεί να προέρχεται από παράσιτο (ψύλλος) που υπάρχει στη περιοχή της ουράς. Αν το κούνημα της ουράς είναι μικρά νευρικά τινάγματα, αυτό φανερώνει την προετοιμασία ενός σχεδίου δράσης και την αναποφασιστικότητά της μεταξύ δύο εναλλακτικών δράσεων. Σ' αυτές τις περιπτώσεις η κίνηση της ουράς μπορεί να συνοδεύεται κι από έναν βρυχηθμό ειδικά μεταξύ δύο αρσενικών. Παρατηρείται και σε γατάκια που παίζουντας μεταξύ τους, το παιχνίδι τους γίνεται πάλη.

Η γάτα που κρατάει την ουρά της κάτω αλλά έχει σηκωμένο το άκρο της σημαίνει ότι έχει διάθεση να επιτεθεί σε άλλη γάτα που βρίσκεται κάπου δίπλα της.

Παρατηρείται και σε γατάκια που παίζοντας μεταξύ τους, το παιχνίδι τους γίνεται πάλη.

Η γάτα που έχει την ουρά της φουντωμένη σε στάση αφίδας αλλά ταυτόχρονα κρατάει και τη ράχη της σε στάση αφίδας, εκδηλώνει την αναποφασιστικότητά της μεταξύ επίθεσης και άμυνας. Η ίδια φουντωμένη ουρά που κρατιέται σε όρθια στάση ή προς τα κάτω, δείχνει πως η γάτα έχει αποφασίσει να επιτεθεί. Παρατηρείται και σε γατάκια που παίζοντας μεταξύ τους, το παιχνίδι τους γίνεται πάλη.

Η εικόνα της γάτας που κάθεται και η ουρά της αγκαλιάζει το σώμα της, είναι πραγματικά όμορφη και φαίνεται να δείχνει μια γάτα ευχαριστημένη. Προσοχή όμως γιατί με αυτή τη στάση της ουράς της μπορεί να κρύβει τη νευρική της ή την αμυντική της θέση.

Φωνές και Σήματα

Η γάτα έχει πιο ευαίσθητη ακοή από τον άνθρωπο και η φωνή της μελετήθηκε από ερευνητές για την ανάπτυξη του βιονικού αυτιού στον άνθρωπο (κοχλιακό εμφύτευμα).

Γουργουρητό: Η φωνή που γίνεται με κλειστό στόμα. Είναι ένας μονότονος ήχος που επιδεικνύεται σε μια γκάμα διαφορετικών καταστάσεων. Μεταξύ επαφής γάτας-γάτας, αλλά και όταν η γάτα βιώνει πολύ πόνο.

Μιάου: Η φωνή που ξεκινά αρχικά με ανοιχτό στόμα και τελικά καταλήγει με κλειστό. Είναι ο ήχος που βγάζει η γάτα για να επικοινωνήσει γενικώς με άλλες γάτες και ζώα.

Μακρόσυρτο μιάου: Η φωνή που ξεκινά αρχικά με ανοιχτό στόμα και καταλήγει τελικά με κλειστό. Είναι μια υψηλής έντασης εκδοχή του απλού μιάου. Ακόμα δεν έχει βρεθεί η σημασία του αλλά πιθανόν να εκδηλώνει μια έντονη επιθυμία για την ικανοποίηση μιας ανάγκης της.

Τρι: Φωνή με κλειστό στόμα. Επιδεικνύεται σαν χαιρετισμός σε άλλη γάτα ή άλλο ζώο. Το κάλεσμα του θηλυκού: Η φωνή που ξεκινά αρχικά με ανοιχτό στόμα και καταλήγει τελικά με κλειστό. Δεν είναι κοινωνική επικοινωνία και δεν απευθύνεται σε άλλα ζώα.

Μόουλ: Η φωνή που ξεκινά αρχικά με ανοιχτό στόμα και καταλήγει τελικά με κλειστό. Δεν αποτελεί κοινωνική επικοινωνία.

Γκράου και Γιάου και Σσνάρλ: Φωνές επιθετικές με ανοιχτό στόμα. Η γάτα χρησιμοποιεί αυτόν τον ήχο όταν θέλει να δώσει το μήνυμα ότι πραγματικά απειλεί ή ενεργητικά επιτίθεται.

Χις και Σσπιτ: Φωνές επιθετικές με ανοιχτό στόμα. Χρησιμοποιείται από τη γάτα για να δείξει αμυντική επιθετικότητα όταν απειλείται ή όταν της επιτίθενται.

Οσφρητικά σημάδια

Με τη μυρωδιά η γάτα μπορεί και αναγνωρίζει μέλη της κοινωνικής ομάδας που ανήκει αλλά και άλλες γάτες με τις οποίες είχε μαλώσει παλιότερα.

Η γάτα που θέλει να χαιρετήσει μια άλλη γάτα, την μυρίζει στη γωνία των χειλιών του στόματος, στις πλευρές του μετώπου, κατά μήκος της ουράς αλλά και γύρω

από τον πρωκτό. Σ'αυτές τις περιοχές οι αδένες του δέρματος εκκρίνουν το προσωπικό άρωμα-ταυτότητα της κάθε γάτας.

Η γάτα τρίβει ή κουτουλά με το πρόσωπό της αντικείμενα, άλλες γάτες και φιλικά της ζώα για να ανακατέψει τη προσωπική της μυρωδιά με τα άτομα που αποτελούν τη κοινωνική της ομάδα ώστε να προκύψει το άρωμα-ταυτότητα της ομάδας.

Ο αρσενικός γάτος για να διεκδικήσει την περιοχή του, πληροφορεί τις άλλες γάτες για το φύλο και την σεξουαλική του κατάσταση ψεκάζοντας με ούρο (μαρκάρισμα). Πρώτα μυρίζει τη περιοχή και εκδηλώνει το αντανακλαστικό σηκώματος των χειλιών, μετά παίρνει στάση με όρθια την ουρά του, και μπροστά σε μια κάθετη επιφάνεια, μόλις αρχίζει να την τρέμει, ψεκάζει με ούρο.

Η μυρωδιά είναι πολύ διαπεραστική. Το ούρο οφείλει τη χαρακτηριστική του οσμή σε πτητικά χημικά που έχουν ως πρόδρομη ουσία την Felinine και η βιολογική της λειτουργία είναι ακόμα άγνωστη αλλά θεωρείται πρόδρομος της φερομόνης. 13

Το μαρκάρισμα αυξάνει όταν οι γάτες βρίσκονται σε οίστρο. Μερικές γάτες μαρκάρουν επίσης όταν αισθάνονται ανήσυχες και αγχωμένες. Καμία γάτα δεν μαρκάρει από θυμό ή κακία.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΖΩΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Κοινωνική οργάνωση

Η φυσιολογική κοινωνική οργάνωση της ελεύθερης γάτας ποικίλει. Εξαρτάται δηλαδή από τον τρόπο που η ίδια επιλέγει να ζήσει και να οργανωθεί. Άλλη γάτα επιλέγει να ζήσει μόνη της και τότε δεν ανέχεται γύρω της καμία άλλη γάτα και άλλη μπορεί να γίνει μέλος μεγάλης πολυπληθούς αποικίας. Αυτός είναι και ένας λόγος που η γάτα είναι τόσο επιτυχημένη σαν είδος.

Η γάτα αφενός είναι μοναχικός κυνηγός γιατί τα θηράματά της είναι μικρά σε μέγεθος ζώα και μπορεί να τα κυνηγήσει μόνη της, αφετέρου όμως μπορεί να ενσωματωθεί και σε μια ποικιλία σύνθετων κοινωνικών ομάδων. Δηλαδή αν υπάρχει άφθονο φαγητό στη περιοχή και διαθέσιμο σεξ μπορεί να παραμείνει σε ομάδα, να ζευγαρώσει και να μεγαλώσει τα μικρά της μέσα σ'αυτήν. Πολλές φορές μητέρες σχηματίζουν με τα μικρά τους μια ομάδα και είναι δυνατόν να τα ανατρέφουν με τη βοήθεια και άλλων μητέρων. Αυτά τα μικρά ανεξαρτητοποιούνται γρηγορότερα από τη μαμά τους δηλαδή την 20η μέρα της ζωής τους αντί της 30ης. Μια περιοχή θεωρείται αποικία όταν σ'αυτήν ζει μεγάλος αριθμός γάτων. Μέσα στην αποικία οι γάτες σχηματίζουν φιλικές αλλά και ανταγωνιστικές σχέσεις. Αυτές που έχουν φιλικές σχέσεις χαιρετούν η μία την άλλη, τρίβουν μεταξύ τους τα κεφάλια τους, το σώμα τους, τις ουρές τους, μπορεί να γλείφουν η μία την άλλη, μπορεί να μοιράζονται τη τροφή και το χώρο ύπνου. Σε μια σταθερή αποικία, οι καυγάδες είναι σπάνιοι γιατί οι γάτες που δεν έχουν φιλικές σχέσεις μεταξύ τους αποφεύγουν η μία την άλλη και χρησιμοποιούν ακριβή χρόνο για να μοιράζονται κοινούς χώρους.

Υπάρχουν βέβαια διαφορές μεταξύ αρσενικού και θηλυκού. Οι γάτοι δεν αναπτύσσουν μεταξύ τους φιλικές σχέσεις. Τα αρσενικά έρχονται σε μια ομάδα για λίγο χρόνο ώστε να έχουν την ευκαιρία να ζευγαρώσουν με μια θηλυκή στον

επόμενο οίστρο της. Μετά φεύγουν και γίνονται μέλη σε άλλες ομάδες αν αυτές οι ομάδες είναι κοντά.

Ζωτικός χώρος

Η γάτα έχει ανάγκη τη ζωτική της περιοχή. Φυσικά όλη αυτή η περιοχή αποτελείται από ένα δίκτυο μονοπατιών που ελέγχονται και μαρκάρονται με βάση ένα σχεδιασμένο πρόγραμμα από την ίδια. Τα σύνορα τα διατηρεί με οσφρητικά και οπτικά σημάδια που είναι γρατζουνιές σε κάθετες επιφάνειες και απόθεση ούρου ή κοπράνων. Όλα αυτά τα σημάδια πληροφορούν τις άλλες γάτες για το φύλλο, την ηλικία, την κατάσταση της υγείας της και την παρουσία της εκεί.

Γενικά το "μαρκάρισμα" επιτρέπει σε ορισμένο αριθμό γάτων να μοιράζονται τις πηγές της τροφής χωρίς να υπάρχει άμεσος ανταγωνισμός. Μπορεί δηλαδή μια γάτα να κυνηγά το πρῶτο σε ένα σημείο και να επιτρέπει σε μια άλλη να κυνηγά το απόγευμα.

Οι ελεύθερες γάτες προσπαθούν να αποφύγουν τις γατομαχίες που οδηγούν σε τραυματισμούς και μολύνσεις. Είναι μοναχικοί κυνηγοί, ξέρουν πώς να οριοθετούν τη περιοχή τους, στηρίζονται στις δυνάμεις τους. Αν οι ικανότητές τους μειωθούν, δεν μπορούν να επιζήσουν.

Έξω από τη ζωτική της περιοχή υπάρχει η τοπική περιοχή (home territory), που μπορεί να την μοιράζεται κατά τμήματα με άλλες γάτες. Το μέγεθος αυτής της περιοχής σχετίζεται με τη πυκνότητα των υπαρχόντων πηγών τροφής. Όταν η τροφή είναι άφθονη, η τοπική περιοχή μπορεί να είναι μόλις 800 τετραγωνικά μέτρα για τη θηλυκή γάτα και 8.500 τετραγωνικά μέτρα για τον αρσενικό. Σε περιοχές με λιγότερη αφθονία τροφής, η τοπική περιοχή μπορεί να είναι 2,7 τετραγωνικά χιλιόμετρα για τη θηλυκή γάτα και 4,2 τετραγωνικά χιλιόμετρα για τον αρσενικό.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ - ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΕΣ

Έχει επικρατήσει και εξακολουθεί να υπάρχει ακόμα και σήμερα, αδικαιολόγητα μια ανεξήγητη φοβία απέναντι στα κατοικίδια, αναφορικά με τους βιολογικούς κινδύνους που μπορεί να προέρχονται από αυτά.

Πρέπει να γνωρίζουμε ότι η μετάδοση ασθενειών και οι βιολογικοί κίνδυνοι αφορούν κυρίως οργανισμούς που ανήκουν στο ίδιο είδος

Μετάδοση ασθενειών από τα ζώα στον άνθρωπο (ζωοανθρωπονόσοι) όπως και το αντίστροφο είναι σπάνια , ιδιαίτερα σήμερα με την πρόοδο στο τομέα της πρόληψης μέσω της εξέλιξης της κτηνιατρικής επιστήμης.

ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΟΙ

Σε διάλεξη με θέμα: «Αστικοί Μύθοι για τις Ζωοανθρωπονόσους» που αφορά τα **νοσήματα που μεταδίδονται από τα ζώα συντροφιάς στον άνθρωπο**) η καθηγήτρια του Α.Π.Θ. **Νατάσα Διάκου** παρουσίασε λεπτομερώς τα τρία πλέον κοινά νοσήματα που μεταδίδονται από τους σκύλους και τις γάτες στον άνθρωπο, την **τοξοπλάσματοςη**, τη **λειψμανίαση** και την **υδατίνωση** (εχινόκοκκος).

Μεταξύ άλλων επισήμανε ότι.

Οι **ασθένειες** αυτές είναι εύκολα θεραπεύσιμες για τα ζώα και **μεταδίδονται στον άνθρωπο σπάνια**, συνήθως με την κατανάλωση κρέατος που είναι ελάχιστα ψημένο ή άπλυτων φρούτων και λαχανικών. Είναι όμως αρκετά παροδικές και πολύ εύκολα αντιμετωπίσιμες.

Παρόλα αυτά οι αστικοί μύθοι κάνουν ανθρώπους να διώχνουν τα κατοικίδια τους όταν αυτά προσβληθούν από αυτές τις ασθένειες, άλλοι προβαίνουν σε ευθανασίες, αποφεύγουν π.χ. να τα χαϊδέψουν, κτλ.

ΤΟΞΟΠΛΑΣΜΩΣΗ

Η τοξοπλάσματοςη είναι παρασιτικό νόσημα των ζώων και του ανθρώπου, σε ολόκληρο τον κόσμο.

Το πρωτόζωο παράσιτο *Toxoplasma gondii*, που προκαλεί το νόσημα, αναπτύσσεται μέσα στο έντερο της γάτας και των άλλων αιλουροειδών, τα οποία αποτελούν τελικό, αλλά και ενδιάμεσο ξενιστή του παρασίτου. Στο έντερο των ζώων αυτών παράγεται η **άωρη ωοκύστη** του παρασίτου, που αποβάλλεται με τα κόπρανά τους στο εξωτερικό περιβάλλον.

Σε διάστημα 2-4 ημερών στο εξωτερικό περιβάλλον, η άωρη ωοκύστη του παρασίτου εξελίσσεται σε **ώριμη ωοκύστη** και είναι δυνατόν να επιβιώσει για περίπου ένα χρόνο.

Όταν η **ώριμη ωοκύστη** καταπίνεται, με την τροφή και το νερό, από τον άνθρωπο και τα ζώα, που αποτελούν ενδιάμεσους ξενιστές του παρασίτου (συμπεριλαμβανομένης και της γάτας), τότε μέσα στους ιστούς τους, αναπτύσσονται οι **“κύστεις” του τοξοπλάσματος**, οι οποίες περικλείουν μεγάλο αριθμό παρασίτων, που επιβιώνουν ολόκληρη τη ζωή του ξενιστή.

- Ερώτηση: Με ποιόν τρόπο η έγκυος θα αποφύγει τη μόλυνση του εμβρύου με Toxoplasma gondii;

- Απάντηση: Όταν η έγκυος έχει μολυνθεί με το παράσιτο τουλάχιστον 6 μήνες πριν από την έναρξη της εγκυμοσύνης, αναπτύσσει **ανοσία "τύπου προάσπιση"**, που **προστατεύει το έμβρυο εάν ξαναμολυνθεί με το παράσιτο** (δηλ. είναι «εμβολιασμένη» με φυσικό εμβόλιο για ολόκληρη τη ζωή της). Όταν όμως η έγκυος **δεν είναι μολυσμένη** με το παράσιτο, τότε **πρέπει: α) να μη «δοκιμάζει» τον ωμό κιμά, β) να μη καταναλώνει ατελώς ψημένο κρέας, γ) να πλένει με άφθονη σαπουνάδα τα φρούτα και τα λαχανικά που καταναλώνονται**

ωμά (φράουλες, μήλα, σταφύλια, τομάτες, μαρούλι κ.ά.), **δ) να μη** χρησιμοποιεί το άπλυτο μαχαίρι με το οποίο τεμάχισε ωμό κρέας μηρυκαστικών, χοίρου, πτηνών κ.ά., για το κόψιμο του ψωμιού, της ωμής σαλάτας κ.ά., **ε) να μη** ετοιμάζει την ωμή σαλάτα στην επιφάνεια που τεμάχισε το ωμό κρέας μηρυκαστικών, χοίρου, πτηνών κ.ά., **στ) να πλένει** τα χέρια της πριν από το φαγητό, **ζ) να χρησιμοποιεί** γάντια μιάς χρήσης, όταν απομακρύνει τα κόπραννα της γάτας ή όταν καθαρίζει το δοχείο της γάτας με την άμμο καθημερινά ή έως δύο ημέρες μετά την αποβολή τους (έως δύο ημέρες δεν υπάρχει κίνδυνος) ή όταν ασχολείται με τις γλάστρες και με το χώμα του κήπου κ.ά. (πιθανή παρουσία στο χώμα ώριμων ωοκύστεων του παρασίτου).

Πρέπει να γνωρίζουμε ότι:

Στη χώρα μας είναι μολυσμένα με το παράσιτο σχεδόν ένα στα δύο βοοειδή (~50%), ένα στα τέσσερα (~25%) πρόβατα, αίγες κ.ά. και ότι η μόλυνση του ανθρώπου γίνεται κυρίως, με την κατανάλωση μισοψημένης μπριζόλας, ωμού κιμά, ωμού “χωριάτικου” λουκάνικου κ.ά. και σπανιότερα, με την κατανάλωση άπλυτων ή ατελώς πλυμένων, ωμών λαχανικών, φρούτων κ.ά.

Το ενημερωμένο άτομο **δεν αποπροσανατολίζεται** με την ενοχοποίηση της γάτας και δεν αποφεύγει τη γάτα ή τα άλλα ζώα .

Η Πόπη Μαρούλη, κτηνίατρος – υγιεινολόγος με μεταπτυχιακό στις ζωοανθρωπο-νόσους, επισημαίνει ότι γιατροί και κτηνίατροι πρέπει να ενημερώνονται σωστά για τις ανθρωπονόσους και να μη ρίχνουν την ευθύνη αποκλειστικά στα ζώα, καθώς είναι γνωστό ότι και τα λαχανικά έχουν εκατομμύρια παράσιτα.

«Η γάτα θεωρείται αφανής φορέας της τοξοπλάσμωσης. Ξεχνάμε όμως ότι οι κατοικίδιες που δεν τρέφονται με ωμό κρέας δεν υπάρχει πιθανότητα να μεταδώσουν το παράσιτο, ενώ κάποιες αδέσποτες που θα εκτεθούν σε τοξόπλασμα *Gondii* μπορούν να το μεταδώσουν μόνο για διάστημα 2 έως 20 ημερών και δεν θα το μεταδώσουν ποτέ ξανά.

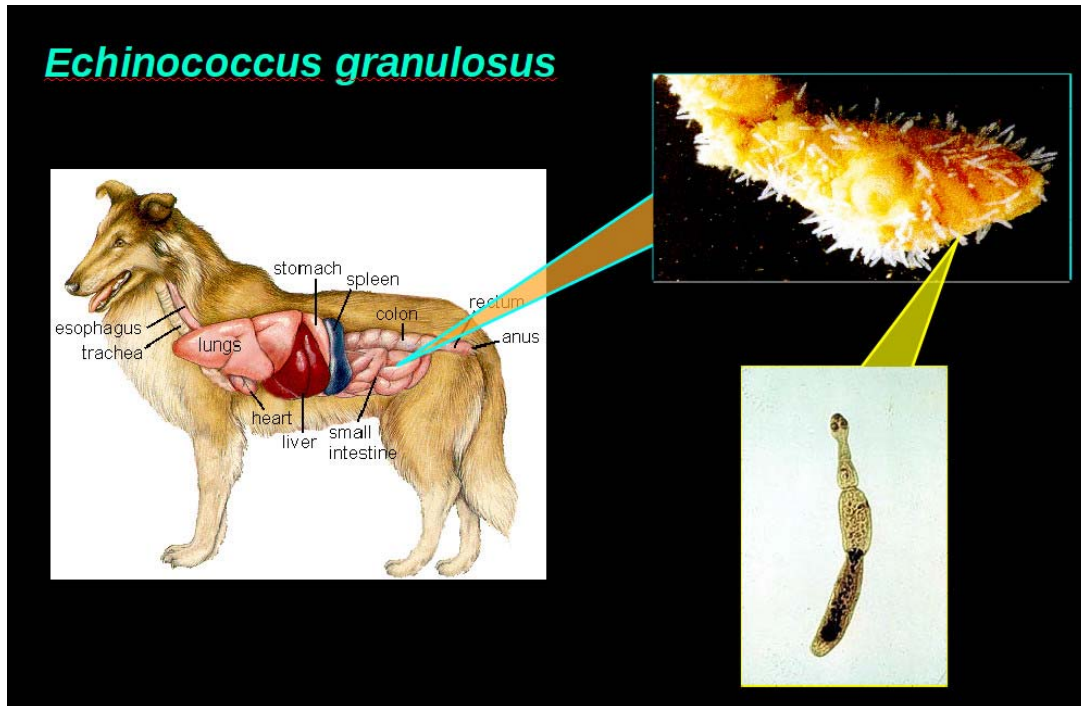
Το γεγονός ότι η γάτα σκεπάζει τις ακαθαρσίες της ελαχιστοποιεί τους κινδύνους. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις γυναικών που απέβαλαν λόγω τοξοπλάσμωσης και δεν είχαν πλησιάσει γάτα ποτέ στη ζωή τους.

Το παράσιτο μεταδίδεται όπως η σαλμονέλα, επομένως οι πιο απλές προφυλάξεις είναι πλύσιμο των χεριών, προσοχή σε ωμό κρέας, γάλα και λαχανικά και όχι φόβος απέναντι στα ζώα. Έχω δύο παιδιά και δούλευα στο κτηνιατρείο μέχρι την τελευταία μέρα πριν γεννήσω. Φυσικά δεν είχα κανένα πρόβλημα στην εγκυμοσύνη. Η κόρη μου, φοιτήτρια της Ιατρικής, με βοηθά πολλές φορές στη δουλειά μου. Αν ίσχυαν οι φήμες περί τοξοπλάσμωσης, πιστεύετε ότι θα άφηνα το παιδί μου να εκτεθεί;»

Συνεπώς, πάρτε άφοβα αγκαλιά την αγαπημένη σας γάτα και ενημερώστε τους παραπληροφορημένους φίλους και γνωστούς. Φροντίστε τις αδέσποτες γάτες και, αν είστε έγκυος, πλύνετε καλά τα χέρια. Η άγνοια δημιουργεί φοβίες, η γνώση οδηγεί στην αγάπη.

ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΩΣΗ - ΥΔΑΤΙΔΩΣΗ

Η εχिनοκόκκωση είναι παρασιτικό νόσημα του σκύλου και των άλλων σαρκοφάγων της οικ. Canidae, σε ολόκληρο τον κόσμο και οφείλεται στο κεστώδες παράσιτο *Echinococcus granulosus*(ταινία, Εικ.1).

Εικόνα 1. *Echinococcus granulosus* στο λεπτό έντερο του σκύλου

Η ταινία (1-7 mm) αναπτύσσεται μέσα στο λεπτό έντερο του σκύλου, του λύκου, του τσακαλιού, της αλεπούς κ.ά. (**τελικοί ξενιστές, εχινοκόκκωση**, Εικ.1), ενώ η υδατίδα κύστη ή εχινοκοκκική κύστη, που είναι γνωστή από την εποχή του Ιπποκράτη (4ος αιώνας π.Χ.), αναπτύσσεται μέσα στους ιστούς του ανθρώπου και περισσότερων από 60 είδη ζώων, όπως πρόβατο, αίγα, βοοειδή, χοίρος, ίππος, τρωκτικά κ.ά. (**ενδιάμεσοι ξενιστές**,).

Ο σκύλος και οι άλλοι **τελικοί ξενιστές** του παρασίτου, μολύνονται, όταν διατρέφονται με ωμά μολυσμένα σπλάχνα (υδατίδες κύστεις, Εικ.2) ενδιάμεσων ξενιστών, όπως προβάτου, βοοειδών κ.ά. (Εικ.3, 4). Κάθε σκωληκοκεφαλή του παρασίτου, μετά την άφιξή της στο λεπτό έντερο του σκύλου, εξελίσσεται σε *E.granulosus* (ταινία, 1-7 mm, Εικ.1), 40-60 ημέρες μετά την μόλυνση και παράγει αυγά, τα οποία αποβάλλονται με τα κόπρανα του μολυσμένου ζώου στο περιβάλλον, μέσα σε προγλωττίδες (200-2.000 αυγά/ προγλωττίδα/ 2 εβδομάδες). Η μόλυνση του περιβάλλοντος με τα αυγά του παρασίτου διαρκεί, όσο και η ζωή του παρασίτου, που είναι 5-29 μήνες.

Η μόλυνση του σκύλου στη χώρα μας είναι 0.17-9.1% ανάλογα με την περιοχή της χώρας και την απασχόληση του σκύλου.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΕΙ ΤΗΝ ΜΟΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΑ ΑΥΓΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ, ΟΤΑΝ:

α) ακολουθεί τους κανόνες της ατομικής υγιεινής (πλύσιμο χεριών πριν από το φαγητό κ.ά.),

β) πλένει με υγρό σαπούνι (γαλακτωματοποίηση φυτικού ελαίου) και ξεπλένει με άφθονο νερό τα φρούτα (φράουλες, μήλα κ.ά) και τα λαχανικά (μαρούλι, τομάτες κ.ά.) που καταναλώνονται ωμά και είναι δυνατόν να έχουν προσκολλημένα στο φυτικό έλαιο της επιφάνειάς τους τα αυγά του παρασίτου.

Τα αυγά του παρασίτου απομακρύνονται από τα φρούτα και τα λαχανικά μόνον μετά την γαλακτωματοποίηση του φυτικού ελαίου και όχι με το απλό πλύσιμο με νερό, ούτε με την χρησιμοποίηση ξυδιού κ.α.

ΛΕΪΣΜΑΝΙΩΣΗ (παλιά ονομασία: «λεϊσμανίαση»)

Η λεϊσμανίωση, στην Ελλάδα και τις άλλες μεσογειακές χώρες, εμφανίζεται ως ευκαιριακό νόσημα, συνήθως σε ανοσοκατεσταλμένους ξενιστές, όπως άνθρωπος, σκύλος, γάτα, αλεπού, τσακάλι, τρωκτικά κ.ά. (ξενιστές/φορείς).

Προκαλείται από το πρωτόζωο παράσιτο *Leishmania infantum*, που εμφανίζεται με την αμαστιγωτή μορφή (Α) μέσα στα κύτταρα του ξενιστή και την προμαστιγωτή μορφή (Β) μέσα στο έντερο της σκνίπας (μεταδότης).

Στις Ινδίες και στην Αφρική το νόσημα εμφανίζεται, αντίστοιχα, με την ινδική μορφή («kala-azar», «πυρετός dum-dum») και την αφρικανική μορφή («kala-azar»).

Η μορφή «kala-azar» του νοσήματος δεν εμφανίζεται στην Ελλάδα και τις άλλες μεσογειακές χώρες.

Η ΛΥΣΣΑ

Η λύσσα ακόμα και σήμερα, παραμένει μια απειλή για την ανθρωπότητα. Οι θάνατοι από τη νόσο ξεπερνούν παγκόσμια τους 45,000 ετησίως, ενώ υπολογίζεται ότι περί τα 4,000,000 άνθρωποι κάθε χρόνο υπόκεινται σε προληπτική αντιλυσσική θεραπεία σε περισσότερο από 80 χώρες του κόσμου! Αξίζει να αναφερθεί ότι η νόσος, εκτός από σοβαρότατο πρόβλημα δημόσιας υγείας, αποτελεί ταυτόχρονα σημαντικό οικονομικό βάρος για τις χώρες όπου ενδημεί λόγω τού υψηλού κόστους για την προληπτική χορήγηση εμβολίων και αντιλυσσικών ορών, την περίθαλψη των ασθενών, την συστηματική επιδημιολογική διερεύνηση, τον έλεγχο και την καταπολέμησή της.

Παρόλο ότι η λύσσα θεωρείται κατά κύριο λόγο νόσος των σαρκοφάγων, προσβάλει τα περισσότερα είδη των θηλαστικών. Για πρακτικούς όμως λόγους, διακρίνεται στη **λύσσα των σκύλων** (λύσσα των δρόμων) και στη **λύσσα των άγριων ζώων**. Η διάκριση αυτή είναι καθαρά θεωρητική και αφορά μόνο στις δεξαμενές του ιού, δηλαδή στους ξενιστές. Έτσι σαν λύσσα των σκύλων χαρακτηρίζεται αυτή που μεταδίδεται από τα ζώα αυτά στις πόλεις και στα χωριά,

ενώ λύσσα των άγριων ζώων χαρακτηρίζεται εκείνη που μεταδίδεται από λύκους, τσακάλια, αλεπούδες και νυχτερίδες. Στην Κεντρική και Δυτική Ευρώπη καθώς και στις Βαλκανικές χώρες ενδημεί κυρίως η λύσσα των άγριων ζώων, ενώ στην Ευρωπαϊκή Τουρκία και στην νότια και ανατολική λεκάνη της Μεσογείου και την Μέση Ανατολή ενδημεί κυρίως η λύσσα των σκύλων.

Ο ιός της λύσσας μεταδίδεται με το σάλιο των μολυσμένων ζώων κατά τη στιγμή που αυτά δαγκώνουν ανθρώπους ή άλλα ζώα. Μπορεί επίσης να μεταδοθεί στον άνθρωπο όταν αυτός έρχεται σε επαφή με το σάλιο του μολυσμένου ζώου από τις εκδορές και τα μικροτραύματα του δέρματος ή ακόμα και από τους υγιείς βλεννογόνους. Ο τρόπος αυτός μετάδοσης είναι ο συνηθέστερος για τους κτηνιάτρους ή το προσωπικό εργαστηρίων που χειρίζονται ασθενή ζώα ή παθολογικό υλικό χωρίς να παίρνονται οι απαραίτητες προφυλάξεις.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΠΩΑΣΗΣ ΤΟΥ ΙΟΥ

Στον άνθρωπο

Η εκδήλωση των συμπτωμάτων εξαρτάται άμεσα από την περίοδο επώασης του ιού η οποία μπορεί να κυμαίνεται από 28 εβδομάδες. Σπάνια παρατηρείται επώαση σε λιγότερο από 9 ημέρες ενώ έχει αναφερθεί και επώαση μετά από 7 ολόκληρα χρόνια! Η διαφορά στον χρόνο επώασης οφείλεται στους παρακάτω λόγους:

1. Όσο πιο μακριά από τον εγκέφαλο βρίσκεται το σημείο εισόδου του ιού, τόσο περισσότερο παρατείνεται η επώαση και κατά συνέπεια η εκδήλωση των συμπτωμάτων.
2. Ένα βαθύ τραύμα ευνοεί την συντόμευση τής εκδήλωσης των συμπτωμάτων περισσότερο από ένα επιφανειακό.
3. Η αιμορραγία μετά το δάγκωμα απομακρύνει μεγάλο μέρος του ιού από την πληγή (συνεπώς η πυκνότητα αιμάτωσης του σημείου όπου εισήλθε ο ιός επηρεάζει τον χρόνο έναρξης των συμπτωμάτων)
4. Όσο περισσότερα νεύρα υπάρχουν στην περιοχή του δαγκώματος τόσο μικρότερος είναι ο χρόνος εμφάνισης των συμπτωμάτων.
5. Τα ρούχα στο σημείο του δαγκώματος επιμηκύνουν το χρόνο εμφάνισης των συμπτωμάτων καθώς αυτά απορροφούν μεγάλο μέρος του μολυσμένου σάλιου το οποίο περιέχει τον ιό.
6. Τέλος, υπάρχουν στελέχη ιού που προκαλούν συμπτώματα γρηγορότερα από άλλα.

Στους σκύλους και στις γάτες

Η περίοδος επώασης στους σκύλους και στις γάτες κυμαίνεται από 10 ημέρες έως 2 ή και περισσότερους μήνες.

Στους σκύλους

Η λύσσα στους σκύλους εμφανίζεται με δυο μορφές : την **μανιακή** και την **καταθλιπτική**. Η μανιακή μορφή εμφανίζεται με αλλαγή της συμπεριφοράς του ζώου το οποίο, ή απομονώνεται σε σκιερά μέρη, ή παρουσιάζει νευρικότητα και περιφέρεται ανήσυχο χωρίς συγκεκριμένο σκοπό. Τα αντανακλαστικά του

αυξάνονται και τρομάζει με το παραμικρό. Το ζώο είναι ανόρεχτο και παρουσιάζει ερεθισμό στο σημείο που δαγκώθηκε (το οποίο συνήθως δαγκώνει). Επίσης, αναφέρεται ερεθισμός στο ουρογεννητικό και ελαφρά αύξηση της θερμοκρασίας του σώματος. Στις επόμενες 24-72 ώρες αυξάνονται σημαντικά τα συμπτώματα του φόβου και της ανησυχίας. Το ζώο γίνεται πολύ επιθετικό και δαγκώνει στην κυριολεξία ότι βρεθεί μπροστά του, αντικείμενα, άλλα ζώα και ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένου του αφεντικού του αλλά και του ιδίου προκαλώντας σοβαρούς αυτοτραυματισμούς.

Από το στόμα του ζώου ρέουν άφθονα σάλια που αδυνατεί να τα καταπιεί λόγω σπασμού των μυών της κατάποσης. Επίσης, λόγω της παράλυσης των φωνητικών χορδών το γαύγισμά του αλλάζει και μεταβάλλεται σε βραχνό και τραχύ ουρλιαχτό. Οι σκύλοι που βρίσκονται σε αυτή τη φάση περιφέρονται διατρέχοντας συχνά μεγάλες αποστάσεις μακριά από το σπίτι τους και επιτίθενται σε όσα ζώα ή ανθρώπους συναντήσουν στο δρόμο τους. Στη συνέχεια ακολουθεί μια φάση γενικευμένων σπασμών, μυϊκής αταξίας και παράλυσης του σώματος και των άκρων που καταλήγει στο θάνατο του ζώου.

Συμπτώματα μανιακής μορφής λύσσας σε σκύλο.

Εκτός από την παραπάνω μορφή της λύσσας που χαρακτηρίζεται από υπερδιέγερση και επιθετικότητα, συχνά παρατηρείται και η καταθλιπτική μορφή όπου η περίοδος της υπερδιέγερσης είτε είναι πολύ βραχεία ή δεν εμφανίζεται καθόλου. Στη μορφή αυτή παρατηρείται παράλυση του τραχήλου και των μυών της κατάποσης που συνοδεύεται από άφθονη σιαλόρροια.

Πολλοί ιδιοκτήτες πιστεύουν ότι ο σκύλος τους κατάπιε κάποιο κόκαλο και προσπαθούν να το βγάλουν για να βοηθήσουν το ζώο, εκθέτοντας έτσι τον εαυτό τους στη μόλυνση. Η νόσος συνεχίζεται με παράλυση των άκρων, γενικευμένη παράλυση και θάνατο. Η διάρκεια της νόσου κυμαίνεται από 111 ημέρες.

ΣΤΙΣ ΓΑΤΕΣ

Στις γάτες η λύσσα εμφανίζεται με την μανιακή μορφή, με τα ίδια συμπτώματα που εμφανίζεται και στο σκύλο.

Στη γάτα ή νόσος εκδηλώνεται πάντα με τη μανιακή μορφή.

Μετά από την περίοδο υπερδιέγερσης ακολουθεί παράλυση του οπίσθιου τρίτου του σώματος.

Ειδικά Μέτρα αντιμετώπισης

Όσον αφορά στα **κατοικίδια ζώα** (σκύλους/γάτες) που έχουν δαγκώσει άνθρωπο πρέπει:

Εφόσον είναι **δεσποζόμενα** (εμβολιασμένα και μη) να απομονώνονται και να παρακολουθούνται από κτηνίατρο επί 15 ημέρες για τυχόν εκδήλωση συμπτωμάτων. Αν τα ζώα ήταν μολυσμένα κατά την στιγμή που δάγκωσαν, τότε τα κλινικά συμπτώματα (υπερδιέγερση σε περίπτωση μανιακής μορφής ή παράλυση που ακολουθείται από θάνατο) αναμένεται να εμφανιστούν μέσα σε 47 ημέρες.

Εφόσον είναι **αδέσποτα** και υπάρχει δυνατότητα να συλληφθούν και να περιοριστούν για 15 ημέρες, παρακολουθούνται και αυτά για τυχόν εκδήλωση συμπτωμάτων, όπως στην παραπάνω περίπτωση, άλλως θανατώνονται με την μέθοδο της ευθανασίας και τα κεφάλια τους στέλνονται στο εργαστήριο για την ανίχνευση του ιού.

Σε γενικές γραμμές, επειδή είναι δύσκολο να συλληφθεί το αδέσποτο ή άγριο λυσσύποπτο ζώο που δάγκωσε άνθρωπο και εφόσον έχει αποδειχθεί η παρουσία λύσσας στην περιοχή, τότε συνιστάται η θεραπεία του τραύματος όπως περιγράφεται παρακάτω, καθώς και η προληπτική χορήγηση εμβολίου.

Ατομική φροντίδα θεραπεία τραύματος σε περίπτωση δαγκώματος

Εφαρμόζονται οι παρακάτω οδηγίες

1. Φροντίδα του τραύματος: το τραύμα πρέπει να καθαρίζεται καλά με άφθονο νερό και σαπούνι, στη συνέχεια προστίθεται ισχυρό απολυμαντικό (π.χ. σκεύασμα διαλύματος ιωδίου ή οινόπνευμα).

Το τραύμα είναι προτιμότερο να μην κλείνεται με επίδεσμο, διαφορετικά να επικαλύπτεται μόνο με αποστειρωμένη γάζα. Το ράψιμο της πληγής, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, πρέπει να καθυστερεί από μερικές ώρες έως 3 ημέρες και να πραγματοποιείται έπειτα από τοπική διήθηση αντιορρού. Τα ράμματα πρέπει να είναι τόσο χαλαρά ώστε να επιτρέπουν την ομαλή παροχέτευση του αίματος και των υγρών του τραύματος. Καλό είναι να επιχειρούνται εσωτερικές πλύσεις του τραύματος με κατάλληλο απολυμαντικό αποφεύγοντας περαιτέρω μηχανική βλάβη των ιστών από τους σωλήνες πλύσης.

Τέλος, συνιστάται η χρήση αντιτετανικού ορού και αντιμικροβιακών παραγόντων κατά την κρίση του θεράποντα ιατρού.

2. Ειδική ανοσολογική προστασία: χορηγείται αντιλυσσική ανοσοσφαιρίνη ανθρώπινης προέλευσης ή προέλευσης ίππου. Η δοσολογία και ο τρόπος χορήγησης εξαρτάται από την προέλευση του ορού και φυσικά τις υποδείξεις του παρασκευαστή.

3. Εμβολιασμός: τα σύγχρονα αδρανοποιημένα εμβόλια από κυτταροκαλλιέργειες, που εισήχθησαν στην χρήση το 1974, παρέχουν υψηλότερα ανοσοποιητικά επίπεδα και ελάχιστες ανεπιθύμητες ενέργειες.

Η λύσσα είναι θανατηφόρος νόσος και για τα ζώα και για τον άνθρωπο

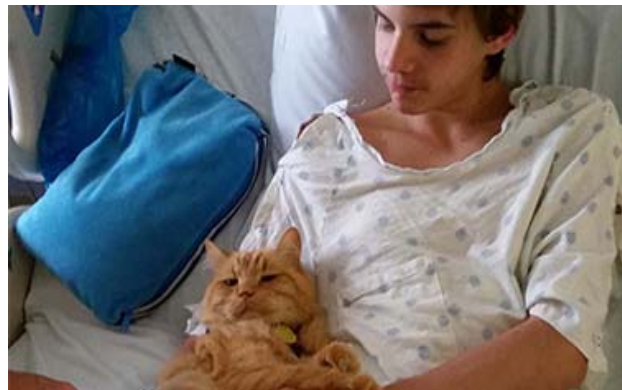
- Εμβολιάστε τα κατοικίδιά σας
- Να είστε προσεκτικοί με άγρια ή άγνωστα κατοικίδια ζώα
- Αποφύγετε οποιαδήποτε επαφή με εμβόλια δολώματα
- Σε περίπτωση επαφής με αυτά επικοινωνήστε αμέσως με το γιατρό σας
- Ειδοποιήστε τις τοπικές κτηνιατρικές ή δασικές αρχές αν βρείτε κάποιο ζώο νεκρό
- Σε περίπτωση δαγκώματος ή γρατζουνιάς πρέπει αμέσως να πλυθείτε με άφθονο νερό και σαπούνι και να επικοινωνήσετε αμέσως με το γιατρό σας.
- Η πρόληψη της λύσσας επιτυγχάνεται με την έγκαιρη αντιλυσσική θεραπεία

ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΖΩΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

Είναι πολλά τα οφέλη που προκύπτουν από την συμβίωση με κατοικίδια για τον σύγχρονο άνθρωπο.

Είναι αμέτρητες οι επιστημονικές παρατηρήσεις για τη θετική επίδρασή της τόσο στο ψυχολογικό όσο και στο σωματικό επίπεδο διαφορετικών ανθρώπων κάθε ηλικίας

Pet Therapy : έχει αποδειχθεί πως ευνοούνται εξίσου άτομα με κινητικά προβλήματα, νοητική στέρωση, σύνδρομα (π.χ. σύνδρομο Down), αυτισμό, χρόνια ή σοβαρά νοσήματα, ψυχικές διαταραχές, ανοϊκοί ασθενείς (με νόσο Alzheimer ή συναφείς νευρολογικές διαταραχές), φορείς του HIV ή άνθρωποι που νοσούν λόγω AIDS, καρδιοπαθείς και ένα πλήθος άλλων ασθενών με σωματικές ή ψυχικές παθήσεις.

Άνθρωποι σε πένθος ή με ιστορικό κακοποίησης, συμπτώματα κατάθλιψης ή Παθολογικού άγχους, ηλικιωμένοι, εσωστρεφείς ή μοναχικοί ενήλικοι, καθώς και φυλακισμένοι, είναι λίγοι μόνο από τους ιδανικούς υποψήφιους για τη «θεραπεία με τη βοήθεια ζώων». ο δεσμός που δημιουργείται ανάμεσα στον άνθρωπο και το ζώο, έχει διαπιστωθεί πως **συμβάλλει στη συναισθηματική ωρίμανση αλλά και την κοινωνικοποίηση παιδιών και εφήβων** που δεν αντιμετωπίζουν κανένα πρόβλημα υγείας, ενώ βελτιώνει θεαματικά την ποιότητα ζωής σε οποιονδήποτε υγιή ενήλικο.

ΑΔΕΣΠΟΤΑ ΖΩΑ

Τα περισσότερα από τα αδέσποτα ζώα που ζουν στις «σύγχρονες» πόλεις , υποφέρουν από την πείνα ζώντας στα όρια της λιμοκτονίας , ψάχνοντας απεγνωσμένα στα σκουπίδια για τροφή. Πολλά από αυτά νοσούν από ασθένειες ιάσιμες η και χρόνιες (ανίατες) , είναι ακρωτηριασμένα από τραυματισμούς που δεν φρόντισε ποτέ κανένας , πολλαπλασιάζονται ανεξέλεγκτα , αποδεκατίζονται από τα αυτοκίνητα , και γίνονται θύματα κακοποίησης. Ζουν αθέατα ανάμεσα μας και δυστυχώς τις περισσότερες φορές αντιμετωπίζονται σαν να μην υπάρχουν!

Τα κυριότερα αίτια δημιουργίας των αδέσποτων ζώων συντροφιάς προκύπτουν από την αδυναμία της τοπικής αυτοδιοίκησης να υλοποιήσει προγράμματα ελέγχου των γεννήσεων, αφήνοντας τα ζώα να πολλαπλασιάζονται ανεξέλεγκτα, στην έλλειψη φροντίδας σε συνεργασία με τοπικές φιλοζωικές οργανώσεις και συλλόγους , με προγράμματα και εκδηλώσεις υιοθεσιών, τα ζώακια αυτά να φύγουν από τους δρόμους και να βρουν ένα μόνιμο σπίτι και τέλος οι ιδιοκτήτες-κηδεμόνες των ζώων συντροφιάς, που τα εγκαταλείπουν στους δρόμους.

Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν καθημερινά είναι πολλοί και διάφοροι. Ασιλία , τροχαία ατυχήματα , κακοποιήσεις , λοιμώδη νοσήματα είναι μερικοί από αυτούς. Χωρίς την φροντίδα της πολιτείας των φιλοζωικών σωματείων και εθελοντών, τα περισσότερα από αυτά, δεν τα βγάζουν πέρα.

Η μέριμνα της πολιτείας και οι Νόμοι

Η πολιτεία θέσπισε νόμους, τους **(N.4039/12 και N.4235/14)** που ορίζουν σαφώς ποιες είναι οι υποχρεώσεις της και ποιες οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις των Δήμων , των φιλοζωικών σωματείων και τέλος των πολιτών ,παράλληλα έθεσε βαρύτερες ποινές για να τα προστατέψει τα ζώα συντροφιάς από κάθε βάναιυση και εγκληματική συμπεριφορά.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΥΖΩΙΑΣ

Βάσει του νόμου 4039/2012 συνιστούν αδίκημα τα παρακάτω.

Τα παραθέτουμε ως ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΥΖΩΙΑΣ, που συνίσταται στο σύνολο των κανόνων που πρέπει να εφαρμόζει ο άνθρωπος στα ζώα, αναφορικά με την προστασία τους και την καλή μεταχείρισή τους, ώστε να μην πονούν και υποφέρουν και γενικά τη μέριμνα για σεβασμό της ύπαρξής τους.

α) Χορήγηση κατάλληλης για το είδος τροφής και ύδατος.

Δεν επιτρέπεται να υπάρχουν ζώα σκελετωμένα και αφυδατωμένα.

Είναι απολύτως ακατάλληλη η χορήγηση ψοφίμων ως τροφή.

Το νερό που πίνει το ζώο πρέπει να είναι καθαρό (όχι μουχλιασμένο και πράσινο).

Το καλοκαίρι απαγορεύεται να αφήνονται απότιστα για ημέρες ζώα εν γένει.

Τα σκεύη τροφής και νερού πρέπει να είναι καθαρά.

β) Παραμονή τους σε χώρο στεγνό, καθαρό, προστατευμένο από τις καιρικές συνθήκες χωρίς να είναι μόνιμα δεμένα και χωρίς να διαβιούν σε ακατάλληλα καταλύματα (μεταλλικές κατασκευές-ντεπόζιτα-βαρέλια).

Απαγορεύεται η διαβίωση ζώων σε βαρέλια, ντεπόζιτα ή άλλες πρόχειρες και ανεπαρκείς κατασκευές που δεν παρέχουν προστασία από τις καιρικές συνθήκες στα ζώα πάσης φύσεως.

Απαγορεύεται η παντελής έλλειψη καταλύματος και η έκθεση των ζώων στο έλεος των καιρικών συνθηκών.

Απαγορεύεται η ύπαρξη ζώων χωμένων στα χιόνια, να κτυπιούνται αλύπητα από τις βροχές και καταιγίδες, ζώων μέσα στον καύσωνα.

Το ίδιο το κατάλυμα πρέπει να προστατεύεται από τον καύσωνα, το κρύο, τον παγετό και τις βροχές.

Το κατάλυμα πρέπει να είναι άνετο, υγιεινό, προσαρμοσμένο στον φυσικό τρόπο διαβίωσης του ζώου.

Το κατάλυμα πρέπει να επιτρέπει στο ζώο να βρίσκεται στη φυσική του όρθια στάση χωρίς να εμποδίζονται οι φυσικές του κινήσεις, ώστε το ζώο να μπορεί να εκγυμνάζεται και να τρέχει.

Απαγορεύεται η μόνιμη αλυσόδεση.

Απαγορεύεται η μόνιμη διαβίωση των ζώων σε κλουβιά.

Επιβάλλεται ο καθαρισμός του χώρου διαβίωσης του ζώου από τα περιττώματα.

Υποχρεωτική η δυνατότητα άσκησης (περίπατος), η οποία ορίζεται ως απαραίτητη για την υγεία και την ευζωία του ζώου.

Η παραβίαση των παραπάνω κανόνων εμπεριέχουν βασανισμό, κακοποίηση και θανάτωση με ενδεχόμενο δόλο.

Εφόσον το ζώο αφαιρεθεί από το σημείο που έγινε η καταγγελία, ο κηδεμόνας είναι υποχρεωμένος να καταδείξει στα Αστυνομικά όργανα το νέο σημείο που ευρίσκεται, προκειμένου να ελεγχθούν οι νέες συνθήκες ευζωίας του, ειδάλλως διώκεται για εγκατάλειψη (διοικητική και ποινική δίωξη)

γ) Φροντίδα για ιατρική περίθαλψη.

Υποχρεωτικός εμβολιασμός των ζώων και εφοδιασμός του κηδεμόνα με βιβλιάριο υγείας, όπου να αναγράφονται οι τελευταίοι εμβολιασμοί και οι αποπαρασιτώσεις με αναφορά στον ειδικό κωδικό της ηλεκτρονικής σήμανσης του ζώου (σήμανσης (μικροσίπ) επαρκώς υπογεγραμμένα από τον κτηνίατρο.

Ζώα χωρίς δερματοπάθειες (ψώρα,πληγές,φλεγμονές κλπ) και χωρίς εξωπαράσιτα (τσιμπούρια, ψύλλοι)

δ) Απαγορεύεται η εγκατάλειψη ζώου.

ε) Απαγορεύεται ο βασανισμός, η κακοποίηση, η κακή και βάνουση μεταχείριση ΟΠΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ είδους ζώου και οποιαδήποτε πράξη βίας κατ' αυτού ΙΔΙΩΣ η δηλητηρίαση, το κρέμασμα, ο πνιγμός, το κάψιμο, η σύνθλιψη και ο ακρωτηριασμός.

Το κόψιμο αυτιών και ουράς θεωρείται ακρωτηριασμός.

Απαγορεύονται η εμφάνιση ή παρέλαση ζώων ενώπιον κοινού σε τσίρκο ή θιάσους

Απαγορεύεται η διατήρηση και χρησιμοποίηση ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ζώου σε επιχειρήσεις ψυχαγωγικών παιχνιδιών, πίστας αυτοκινήτων, μουσικών συναυλιών, επιδείξεων, πανηγυριών ή άλλων καλλιτεχνικών ή ψυχαγωγικών εκδηλώσεων.

Απαγορεύεται η εκτροφή, εκπαίδευση και συμμετοχή ζώων σε οποιοδήποτε είδος μονομαχίας.

Απαγορεύεται η κατανάλωση κρέατος σκύλων και γατών.

Απαγορεύεται η παραγωγή γούνας, δέρματος και η παρασκευή φαρμακευτικών ή άλλων ουσιών από σκύλους και γάτες.

στ) Απαγορεύονται η μόνιμη παραμονή ζώων συντροφιάς σε μπαλκόνια, βεράντες, στους ανοιχτούς χώρους διαμερισμάτων και στους κοινόχρηστους χώρους πολυκατοικιών . Κατ' εξαίρεση επιτρέπονται στην πυλωτή, στην ταράτσα και στον κήπο πολυκατοικίας εφόσον υπάρχει ομόφωνη απόφαση των ιδιοκτητών των διαμερισμάτων (απόφαση Γ.Σ.)

η) Νόμος 2017/92 περί κύρωσης της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα ζώα συντροφιάς :

Άρθρο 3 , παρ 1 « κανείς δεν πρέπει να κάνει άσκοπα ένα ζώο Συντροφιάς να πονά, υποφέρει ή να αγωνιά.

Άρθρο 4 , παρ. 2, β «Κάθε άτομο που έχει ένα ζώο συντροφιάς πρέπει να του παρέχει τις κατάλληλες δυνατότητες άσκησης».

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΝΑ ΤΑΪΖΟΥΜΕ ΑΔΕΣΠΟΤΑ;

Οχι μόνο δεν απαγορεύεται, όπως πολλοί υποστηρίζουν, αλλά και επιβάλλεται αν τα ζώα είναι επανεντασσόμενα.

Τα φιλοζωικά σωματεία συχνά δέχονται κλήσεις από ανθρώπους που ταΐζουν αδέσποτα και έχουν προβλήματα με τους γείτονες που «ενοχλούνται».

Στις περιπτώσεις των ήπιων φιλόζωων την πληρώνουν οι ίδιοι, που περιμένουν να πάει μεσάνυχτα για να ταΐσουν τα αδέσποτα. Αλλιώς, τα ταλαιπώρα ζώα μένουν νηστικά ή, ακόμη χειρότερα, καταλήγουν να φάνε φύλλα από κάποιον ασυνείδητο.

Οι καταστάσεις αυτές, που χρόνια διαιωνίζονται, πρέπει το συντομότερο να εκλείψουν.

Κανένας νόμος δεν απαγορεύει τη σίτιση των αδέσποτων. Αντίθετα, μάλιστα, σύμφωνα με το νόμο 4039/12 επιβάλλεται: «Την ευθύνη για την επίβλεψη και τη φροντίδα των επανεντασσόμενων αδέσποτων ζώων έχουν από κοινού οι δήμοι, οι οποίοι δύνανται να δημιουργήσουν και σημεία παροχής τροφής και νερού για τα ζώα αυτά, καθώς και τα συνεργαζόμενα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις».

Επανεντασσόμενα είναι τα ζώα που έχουν στερηθεί, αποπαρασιτωθεί, εμβολιαστεί. Και φυσικά ένα ζώο που το έχουμε στερήσει και φροντίσει δεν θα το αφήσουμε να πεθάνει από αστία.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΝΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ !

Ο νόμος 4039/2012 (άρθρο 9 παράγραφος 10) ορίζει ξεκάθαρα μόνο το σε ποια σημεία απαγορεύεται να επανατοποθετούνται αδέσποτα που π.χ. έχουν στείρωθεί, έχουν εμβολιαστεί κ.ο.κ. από τους δήμους αλλά από εκεί δεν σημαίνει ότι απαγορεύεται να περνάμε μαζί με το ζώο μας.

Συγκεκριμένα αναφέρει: «Δεν επιτρέπεται επαναφορά σε περιοχές με νοσοκομεία, σχολεία, αθλητικά κέντρα, αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας, λιμάνια, αεροδρόμια και αρχαιολογικούς χώρους».

Συνεπώς όλες οι πινακίδες σε δημόσιους χώρους που απαγορεύουν την διέλευση αδέσποτων ζώων (που φυσικά δεν ξέρουν να διαβάζουν) ή δεσποζόμενων είναι παράνομες.

Παράλληλα :

Οι ιδιοκτήτες κατοικίδιων είναι υποχρεωμένοι να μαζεύουν τα κόπρανα των τετράποδων τους όπως ο νόμος ορίζει - αφού η παράβαση αυτή τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο 100 ευρώ - αλλά και να τα κρατάνε από το λουρί.

Το άρθρο 46 του νόμου 4235/2014 αναφέρει σχετικά με τις υποχρεώσεις κηδεμόνων ζώων: «γ) για την αποφυγή ατυχημάτων υποχρεούται κατά τη διάρκεια του περιπάτου να κρατάει το σκύλο του δεμένο και να βρίσκεται σε μικρή απόσταση από αυτόν. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και για τον οποιοδήποτε συνοδό του ζώου, πέραν του ιδιοκτήτη του».

Συμπέρασμα .

Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα γίνεται σαφές ότι ο μόνος τρόπος για να παραμερίσουμε τους μύθους και τις προκαταλήψεις για τα ζώα συντροφιάς είναι να γνωρίσουμε την φύση τις συνήθειες και τις ανάγκες τους.

Αυτό θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε, ιδιαίτερα σήμερα με την πρόοδο στο τομέα της πρόληψης μέσω της εξέλιξης της κτηνιατρικής επιστήμης, ότι με λίγη προσοχή δεν διατρέχουμε κανένα κίνδυνο από την επαφή και την συμβίωση μαζί τους.

Αντίθετα τα οφέλη από αυτή τη συμβίωση είναι πολλά και έχουν μεγάλη και θετική επίδραση στην σωματική , ψυχική και διανοητική υγεία μας.

Η συνεχής και ουσιαστική παροχή κτηνιατρικής φροντίδας στα αδέσποτα ζώα συντροφιάς είναι αναγκαία τόσο για την ορθή διαχείριση και τον έλεγχο του πληθυσμού τους , όσο και για την θεραπεία και πρόληψη μετάδοσης ζωοανθρωπονόσων και άλλων ασθενειών.

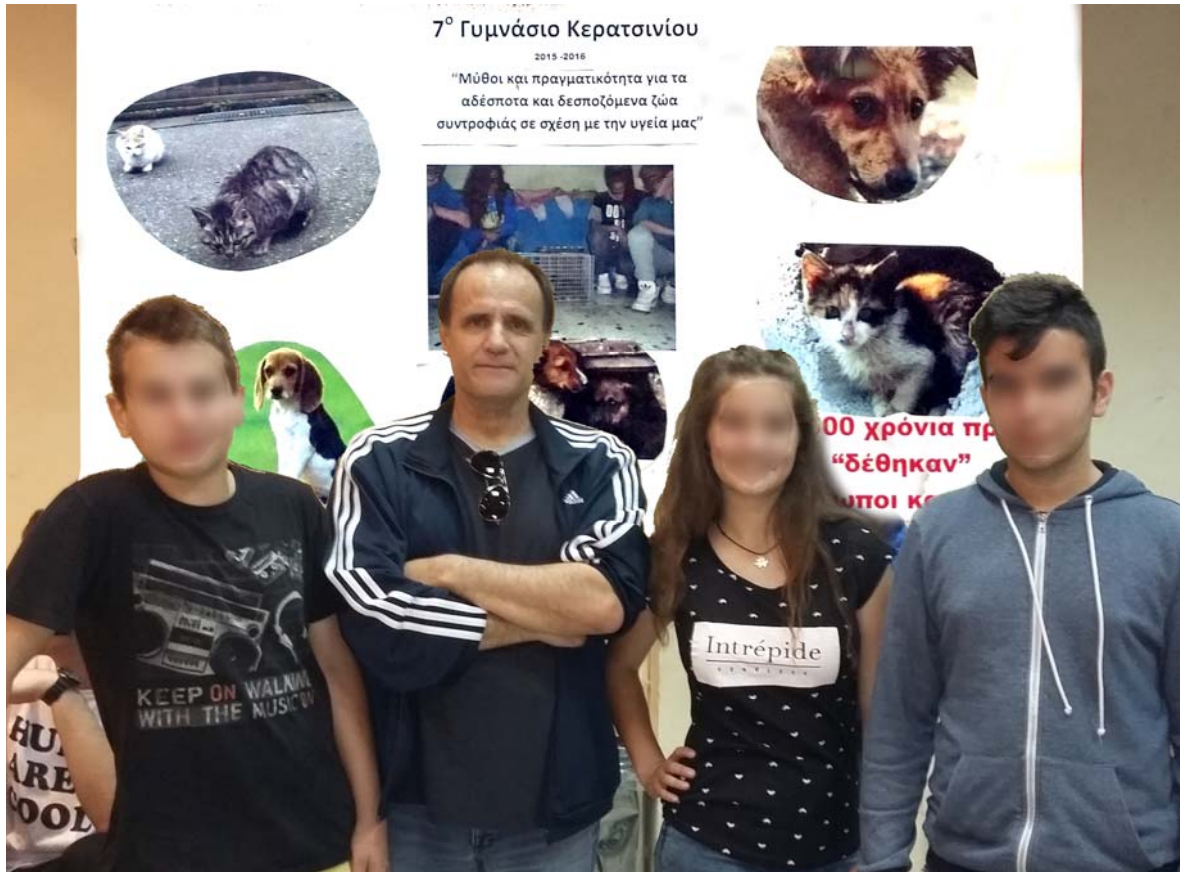
Οι αρμόδιοι φορείς και παράλληλα εμείς οι πολίτες πρέπει να φροντίζουμε όχι μόνο για τη σίτιση και την παροχή καθαρού νερού στα ζώα αυτά, ώστε να αποτρέπουμε την αναζήτηση τροφής από τους κάδους απορριμμάτων, αλλά και για την προστασία και την παροχή βοήθειας όταν χρειαστεί συμβάλλοντας έτσι ουσιαστικά στην αρμονική συμβίωση μαζί τους και παράλληλα στην διαφύλαξη της δημόσιας υγείας.

Οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα

ΚΩΛΕΤΣΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ
ΝΤΟΚΟ ΙΝΕΣΑ
ΒΑΝΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΔΙΑΚΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ΣΕΒΑΣΤΗ
<i>ΒΑΤΜΑΝΙΔΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ</i>
ΔΡΟΣΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΘΕΟΔΩΡΕΛΗ ΜΑΡΙΑ
ΜΕΤΟΥΣΙ ΝΕΤΖΙΑ
ΔΡΑΓΟΥΜΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΜΕΤΟΥΣΙ ΜΑΤΕΟ
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΩΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΦΑΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
<i>ΚΑΤΑΠΟΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ</i>
<i>ΣΙΜΠΑ ΜΠΑΒΕΚ</i>
<i>ΤΣΟΧΑΝΤΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ</i>
<i>ΤΣΙΑΚΑΡΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ</i>
<i>ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ</i>

Υπεύθυνος Προγράμματος

Σπηλιόπουλος Χαράλαμπος ΠΕ11-Φυσικής Αγωγής

Από την παρουσίαση του προγράμματος

Δράσεις :

Με την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος πραγματοποιήθηκε απεγκλωβισμός και διάσωση μικρού γατιού από τον υπεύθυνο καθηγητή του προγράμματος μέσα από μηχανή αυτοκινήτου που ήταν σταθμευμένο επί της οδού Παπαναστασίου μπροστά από το χώρο του σχολείου.

Στην συνέχεια και μέσω του φιλοζωικού σωματείου Νίκαιας Κερασινίου δόθηκε για υιοθεσία όπως ορίζει ο νόμος .

Οι μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα παρακολούθησαν όλη την διαδικασία και ενημερώθηκαν στην συνέχεια για την ευτυχή κατάληξη με την υιοθεσία του μικρού γατιού.

Την ημέρα της διάσωσης

Στο νέο του σπίτι

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

"PARASITIC INFECTIONS"- Κ. Τζανετου

"WORM CONTROL IN DOGS AND CATS"-ESCCAP

"CLINICAL VETERINARY ADVISOR - DOGS AND CATS" S.E. - Etienne Cote

THINGS YOU ALWAYS WANTED TO KNOW ABOUT .CATS - J. Stephen Lang

Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΚΥΛΟΥ - Ian Dunbar

ΝΟΜΟΙ: 4039/2102 4235/2014

Αρθρα:

"ΑΝΘΡΩΠΟΖΩΟΝΟΣΟΙ" - ΜΑΡΤΙΝ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΒΙΟΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΣΙΤΟΛΟΓΟΣ

ΑΛΛΕΡΓΙΕΣ - ΑΛΛΕΡΓΙΟΓΟΝΑ - ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ :πηγή: Γαλατάς Δ. Ιωάννης - Παπαϊωάννου Μαρτίν

ΕΞΩΠΑΡΑΣΙΤΩΣΕΙΣ ΣΚΥΛΟΥ & ΓΑΤΑΣ - Δρ. Ε.Ι.Παπαδογιαννάκη

ΤΟΞΟΠΛΑΣΜΩΣΗ- ΤΟΞΟΠΛΑΣΜΑ ΣΕ ΖΩΑ : Παπαϊωάννου Παναγιώτης – Κτηνίατρος

ΤΟΞΟΠΛΑΣΜΩΣΗ, ΜΙΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΜΕΝΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑ : Κουπατσιάρης Χρ. Γιώργος D.V.M. – Κτηνίατρος

ΓΑΤΑ : ailouros.gr

Η ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΚΥΛΩΝ... ΜΙΑ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ : Δημοσθένης Μουριάδης
Επαγγελματίας Εκπαιδευτής Σκύλων

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΣΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ : Αγαθαγγελίδης Κυριάκος
Σ.Θ.Χαραλαμπίδης, π.καθ/τής Παρασιτολογίας και Παρασιτικών Νοσημάτων, [Κτηνιατρική Σχολή, Α.Π.Θ. \(harala@vet.auth.gr\)](mailto:harala@vet.auth.gr)

ΤΟΞΟΠΛΑΣΜΩΣΗ : http://users.auth.gr/users/4/7/050074/public_html/a07.Toxoplasmosis.html

ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΩΣΗ - ΥΔΑΤΙΔΩΣΗ :
http://users.auth.gr/users/4/7/050074/public_html/a09.EchinococcosisHydatidosis.html

Η ΛΥΣΣΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ:
ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΩΝ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ (ΥΠΑΑΤ)